

ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015
Кафедра туризму та менеджменту креативних індустрій

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою факультету

технологій та бізнесу

(протокол № 2 від «06» 09 2024 р.)

Декан

Надія ВЕДМІДЬ

ЕКОНОМІКА СПОРТУ ТА РЕКРЕАЦІЇ /
ECONOMY OF SPORTS AND RECREATION

РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE

освітній ступінь	бакалавр	/	bachelor
галузь знань	01 Освіта/Педагогіка	/	01 Education/Pedagogy
спеціальність	017 Фізична культура і спорт	/	017 Physical culture and sport
освітня програма	Спортивний менеджмент	/	Sport`s management

КИЇВ 2024

Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ заборонено

Автори: Тетяна ТКАЧЕНКО, доктор економічних наук, професор
Наталія РОСКЛАДКА, доктор економічних наук, професор

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри туризму та менеджменту креативних індустрій «08» серпня 2024 р., протокол № 1.

Рецензенти: Тетяна ДУПЛЯК, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму та менеджменту креативних індустрій
Оксана В'ЯЛА, кандидат педагогічних наук, начальник навчально-спортивного відділу Київського міського відділення Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України, директор студентської спортивної спілки м. Києва, майстер спорту України з легкої атлетики

Погоджено: Олександр КОЛУМБЕТ, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри фізичної культури, спорту та реабілітації, гарант ОП

**ЕКОНОМІКА СПОРТУ ТА РЕКРЕАЦІЇ /
ECONOMY OF SPORTS AND RECREATION**

**РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	бакалавр	/	bachelor
галузь знань	01 Освіта/Педагогіка	/	01 Education/Pedagogy
спеціальність	017 Фізична культура і спорт	/	017 Physical culture and sport
освітня програма	Спортивний менеджмент	/	Sport`s management

1. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)

Для вивчення дисципліни відводиться 180 год. / 6 кредитів ECTS (лекцій – 42 год., практичних занять – 42 год., самостійної роботи – 96 год.), підсумковий контроль – екзамен.

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю*
	Усього годин / кредитів	із них:			
		лекції	практичні заняття / МК	самостійна робота студентів	
Тема 1. Фізична культура, спорт та активна рекреація як галузь національної економіки	8	2	2	4	УО, Т, ВК, РПЗ, ПР
Тема 2. Державна економічна політика та управління у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації	12	4	4	4	УО, Т, ВК, РПЗ, ПР
Тема 3. Міжнародне співробітництво у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації	8	2	2	4	УО, Т, ВК, РПЗ, ПР
Тема 4. Фінансування розвитку сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації	8	2	2	4	УО, Т, ВК, РПЗ, ПР
Тема 5. Основи підприємницької діяльності у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації	9	2	2	5	УО, Т, ВК, РПЗ, ПР
Тема 6. Попит та пропозиція у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації	9	2	2	5	УО, Т, ВК, РПЗ, ПР
Тема 7. Конкуренція та конкурентоспроможність у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації	9	2	2	5	УО, Т, ВК, РПЗ, ПР
Тема 8. Трудові ресурси та оплата праці персоналу суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації	9	2	2	5	УО, Т, ВК, РПЗ, ПР

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю*
	Усього годин / кредитів	із них:			
		лекції	практичні заняття / МК	самостійна робота студентів	
Тема 9. Матеріальні ресурси суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації	9	2	2	5	УО, Т, ВК, РПЗ, ПР
Тема 10. Нематеріальні ресурси суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації	9	2	2	5	УО, Т, ВК, РПЗ, ПР
Тема 11. Капітал суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації	9	2	2	5	УО, Т, ВК, РПЗ, ПР
Тема 12. Витрати суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації	9	2	2	5	УО, Т, ВК, РПЗ, ПР
Тема 13. Доходи суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації	9	2	2	5	УО, Т, ВК, РПЗ, ПР
Тема 14. Прибуток і рентабельність суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації	9	2	2	5	УО, Т, ВК, РПЗ, ПР
Тема 15. Оподаткування суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації	9	2	2	5	УО, Т, ВК, РПЗ, ПР
Тема 16. Ціноутворення у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації	9	2	2	5	УО, Т, ВК, РПЗ, ПР
Тема 17. Фінансовий стан суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації	9	2	2	5	УО, Т, ВК, РПЗ, ПР
Тема 18. Інвестиційна діяльність у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації	9	2	2	5	УО, Т, ВК, РПЗ, ПР
Тема 19. Бізнес-планування у сфері	9	2	2	5	УО, Т, ВК, РПЗ, ПР

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю*
	Усього годин / кредитів	із них:			
		лекції	практичні заняття / МК	самостійна робота студентів	
фізичної культури, спорту та активної рекреації					
Тема 20. Ризики підприємницької діяльності у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації	9	2	2	5	УО, Т, ВК, РПЗ, ПР
Підсумковий контроль – екзамен					
РАЗОМ	180 / 6	42	42	96	х

Примітки:

* Робочою програмою передбачено проведення виїзних (позааудиторних) лекційних та практичних занять.

** Умовні скорочення: УО – усне опитування; Т – тестування; ВК – виконання кейсу; РПЗ – рішення практичних задач; ПР – підготовка презентації.

2. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Знати: основні терміни та поняття економіки фізичної культури, спорту та активної рекреації Вміти: досліджувати тенденції та динаміку розвитку сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації як галузі національної економіки	Тема 1. Фізична культура, спорт та активна рекреація як галузь національної економіки Лекція 1. Фізична культура, спорт та активна рекреація як галузь національної економіки План лекції 1 1. Сутність та принципи економіки фізичної культури, спорту та активної рекреації. 2. Роль фізичної культури, спорту та активної рекреації у формуванні та розвитку економіки на макро-, мезо- та мікрорівнях. 3. Макроекономічний ефект від розвитку сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 4. Види економічної діяльності у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації згідно з КВЕД. Список рекомендованих джерел: Законодавчі та нормативно-правові акти: 1, 2, 7, 9, 12. Основний: 20 [с. 9-189]. Додатковий: 25 [с. 5-15], 26 [с. 18-21], 29 [с. 25-21], 30 [с. 12-22]. Інтернет-ресурси: 31-36. Самостійна робота студентів. Підготовка до практичного заняття за питаннями теми, вивчення основних та додаткових джерел, Інтернет-ресурсів, законодавчих та нормативно-правових актів, підготовка до тестування [20, с. 9-189; 25, с. 5-15; 26, с. 18-21; 29, с. 25-21; 30, с. 12-22].	2 4

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	Підготувати наукові повідомлення (на 5-7 хв.) або презентацію відповідно до запропонованої тематики: 1. <i>Особливості функціонування ринку фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 2. <i>Внесок сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації у формування валового внутрішнього продукту.</i> 3. <i>Зайнятість у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 4. <i>Прямий та непрямий вплив сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації на розвиток національної економіки.</i> 5. <i>Особливості економіки функціонування закритих і відкритих об'єктів із проведення спортивних заходів.</i> 6. <i>Організація та проведення спортивних заходів просто неба й у приміщеннях для професіоналів або аматорів.</i> 7. <i>Діяльність професійних, напівпрофесійних або аматорських спортивних клубів.</i> 8. <i>Діяльність фітнес-центрів.</i> 9. <i>Діяльність з виробництва спортивних товарів, інвентарю та устаткування для спорту, спортивних ігор на відкритому повітрі та в закритих приміщеннях.</i> 10. <i>Торгівля спортивними товарами, рибальським оснащенням, туристичним спорядженням та інвентарем, човнами та велосипедами у спеціалізованих магазинах.</i> 11. <i>Торгівля спортивним харчуванням (протеїнові добавки, енергетичні напої тощо).</i>	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	12. Діяльність зі спортивного страхування. 13. Діяльність з економічного консалтингу у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 14. Організація відпочинку та розваг. Практичне заняття 1 Фізична культура, спорт та активна рекреація як галузь національної економіки Мета: розглянути сферу фізичної культури, спорту та активної рекреації як галузь національної економіки. 1. Обговорення питань за проблематикою теми. 2. Виступ з науковими повідомленнями (презентаціями). 3. Виконання кейсу. Кейс «Аналіз економічного впливу спортивних подій та заходів на регіональну економіку» Завдання: оцінити економічний вплив великої спортивної події (наприклад, чемпіонату світу з футболу, Олімпійських ігор або місцевого марафону) на економіку міста або регіону. 1. Вибір події: • Оберіть конкретну спортивну подію, яка відбулася в певному місті або регіоні. 2. Збір даних: • Зібрати дані про кількість відвідувачів, витрати на організацію події, доходи від продажу квитків, спонсорські внески та інші фінансові показники. • Зібрати дані про економічну активність в регіоні до і після	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	проведення події (наприклад, зростання туристичного потоку, збільшення зайнятості, зростання доходів місцевих підприємств). 3. Аналіз даних: • Провести аналіз зібраних даних для оцінювання прямого та непрямого економічного впливу події. • Розрахувати мультиплікативний ефект від проведення події (наприклад, збільшення доходів місцевих підприємств через зростання туристичного потоку). 4. Оцінювання впливу: • Оцінити вплив події на зайнятість населення (створення нових робочих місць, тимчасова зайнятість). • Оцінити вплив на інфраструктуру (будівництво нових спортивних об'єктів, покращення транспортної інфраструктури). 5. Порівняльний аналіз: • Порівняти економічний вплив вибраної події з іншими спортивними подіями, які відбувалися в інших регіонах або країнах. 6. Рекомендації: • Розробити рекомендації для організаторів спортивних подій та місцевих органів влади щодо максимізації економічного впливу таких подій у майбутньому. На практичному занятті опанування матеріалу відбувається за допомогою <i>інтерактивних методів навчання</i> – підготовка та показ презентацій; участь у дискусіях; моделювання ситуацій; «мозковий штурм»; тренажерні завдання; кейс-стаді; ділові та рольові ігри; дебати; робота в малих групах.	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Знати: особливості формування та реалізації інвестиційної, антимонопольної, регуляторної державної політики, нормативно-правову базу та види державного забезпечення у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації	Тема 2. Державна економічна політика та управління у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації Лекція 2. Державна економічна політика у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації План лекції 2 1. Формування та реалізація інвестиційної, антимонопольної, регуляторної політики у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 2. Нормативно-правове забезпечення сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 3. Державні соціальні стандарти у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації.	2
	Лекція 3. Державне забезпечення розвитку сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації План лекції 3 1. Види державного забезпечення розвитку сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 2. Взаємодія держави з суб'єктами меценатської діяльності у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 3. Взаємодія держави з громадськими об'єднаннями фізкультурно-спортивної спрямованості. 4. Показники стану розвитку сфери фізичної культури, спорту та рекреації.	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Вміти: досліджувати показники стану розвитку сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації	Список рекомендованих джерел: Законодавчі та нормативно-правові акти: 1, 2, 6, 7, 9, 11, 12. Основний: 18 [с. 114-120]. Додатковий: 21 [с. 74-85], 22 [с. 42-46], 25 [с. 15-24], 26 [с. 21-30], 29 [с. 21-32], 30 [с. 23-30]. Інтернет-ресурси: 31-36. Самостійна робота студентів. Підготовка до практичного заняття за питаннями теми, вивчення основних та додаткових джерел, Інтернет-ресурсів, законодавчих та нормативно-правових актів, підготовка до тестування [18, с. 114-120; 21, с. 74-85; 22, с. 42-46; 25, с. 15-24; 26, с. 21-30; 29, с. 21-32; 30, с. 23-30]. Підготувати наукові повідомлення (на 5-7 хв.) або презентацію відповідно до запропонованої тематики: 1. <i>Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 2. <i>Організаційне забезпечення фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів.</i> 3. <i>Національна стратегія, державні програми і заходи з розвитку фізичної культури, спорту та активної рекреації в Україні.</i> 4. <i>Єдиний календарний план фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань України.</i> 5. <i>Державна спортивна лотерея.</i> 6. <i>Інформаційно-пропагандистська робота з метою зміцнення здоров'я, формування здорового способу життя, фізичного</i>	4

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	загартування та духовного зростання людини. 7. Матеріально-технічне забезпечення сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 8. Функції держави з управління об'єктами державної власності у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 9. Організація та забезпечення будівництва, використання і реконструкції спортивних споруд, створення, придбання та використання фізкультурно-спортивного спорядження та обладнання, іншого майна, призначеного для занять фізичною культурою і спортом. 10. Кадрове забезпечення сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 11. Функції держави з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 12. Вимоги до здійснення фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності, фізкультурно-спортивної реабілітації. 13. Атестація тренерів, спортивних суддів, фахівців з фізкультурно-спортивної реабілітації, які беруть участь у фізкультурно-оздоровчих, фізкультурно-реабілітаційних та спортивних заходах. 14. Наукове забезпечення у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 15. Наукові дослідження, впровадження їх результатів у практику роботи закладів фізичної культури і спорту, підготовка наукових	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	кадрів та науково-педагогічних працівників. 16. Медичне забезпечення сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 17. Розвиток спортивної медицини. 18. Служба спортивної медицини. 19. Антидопінгова діяльність у сфері фізичної культури і спорту. 20. Взаємодія держави з суб'єктами меценатської діяльності у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 21. Державний контроль, підтримка і гарантії меценатської діяльності у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 22. Інформаційне забезпечення меценатської діяльності у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 23. Взаємодія держави з громадськими об'єднаннями фізкультурно-спортивної спрямованості. 24. Показники стану розвитку сфери фізичної культури, спорту та рекреації. Практичне заняття 2 Державна економічна політика у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації Мета: розглянути особливості формування державної економічної політики у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації та оцінити її ефективність. 1. Обговорення питань за проблематикою теми. 2. Виступ з науковими повідомленнями (презентаціями). 3. Виконання кейсу.	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	Кейс «Аналіз державної економічної політики у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації» <i>Завдання:</i> оцінити ефективність державних програм та ініціатив, спрямованих на розвиток фізичної культури, спорту та активної рекреації, розробити рекомендації для їх покращення. 1. Вибір програми або ініціативи: • Оберіть конкретну державну програму або ініціативу, спрямовану на розвиток фізичної культури, спорту та активної рекреації (наприклад, програма будівництва спортивних об'єктів, ініціатива з підтримки професійних спортсменів, програма масового спорту тощо). 2. Збір даних: • Зібрати інформацію про вибрану програму або ініціативу, включаючи її цілі, фінансування, реалізацію та результати. • Зібрати дані про економічний вплив програми на місцеву або національну економіку (наприклад, створення робочих місць, зростання туристичного потоку, розвиток інфраструктури). 3. Аналіз ефективності: • Провести аналіз ефективності програми або ініціативи, порівнявши заплановані результати з фактичними. • Оцінити, чи були досягнуті поставлені цілі та чи програма мала позитивний економічний ефект. 4. Порівняльний аналіз: • Порівняти вибрану програму або ініціативу з аналогічними програмами в інших країнах або регіонах.	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	- Визначити сильні та слабкі сторони вибраної програми на тлі міжнародного досвіду. 5. Оцінювання впливу на суспільство: - Оцінити соціальний вплив програми або ініціативи (наприклад, зростання рівня фізичної активності населення, покращення здоров'я, соціальна інтеграція). 6. Рекомендації: - Розробити рекомендації для державних органів та організацій щодо покращення ефективності програм та ініціатив у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. - Запропонувати нові ініціативи або зміни до існуючих програм на основі проведеного аналізу. На практичному занятті опанування матеріалу відбувається за допомогою <i>інтерактивних методів навчання</i> – підготовка та показ презентацій; участь у дискусіях; моделювання ситуацій; «мозковий штурм»; тренажерні завдання; кейс-стаді; ділові та рольові ігри; дебати; робота в малих групах. Практичне заняття 3 Державне забезпечення розвитку сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації Мета: розглянути особливості державного забезпечення розвитку сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації, показники оцінювання стану. 1. Обговорення питань за проблематикою теми.	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	2. Виступ з науковими повідомленнями (презентаціями). 3. Виконання кейсу. Кейс «Аналіз показників стану розвитку сфери фізичної культури, спорту та рекреації» <i>Завдання:</i> оцінити стан та динаміку розвитку сфери фізичної культури, спорту та рекреації на основі ключових показників та розробити рекомендації для її подальшого розвитку. 1. Вибір регіону або країни: • Оберіть конкретний регіон або країну для аналізу. 2. Збір даних: • Зібрати дані про ключові показники розвитку сфери фізичної культури, спорту та рекреації за останні 5 років. Показники можуть включати: • Кількість спортивних об'єктів та інфраструктури (стадіони, спортивні зали, басейни тощо). • Кількість зареєстрованих спортивних клубів та організацій. • Рівень зайнятості населення у спорті та фізичній культурі. • Кількість проведених спортивних подій та змагань. • Фінансування спорту та фізичної культури (державне, приватне, спонсорське). • Рівень фізичної активності населення. • Досягнення спортсменів на міжнародних змаганнях. 3. Аналіз даних: • Провести аналіз зібраних даних для визначення тенденцій та динаміки розвитку сфери фізичної культури, спорту та рекреації.	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	• Визначити сильні та слабкі сторони розвитку сфери на основі аналізу показників. 4. Порівняльний аналіз: • Порівняти показники розвитку сфери фізичної культури, спорту та рекреації в обраному регіоні або країні з аналогічними показниками в інших регіонах або країнах. • Визначити, чи є відставання або переваги в розвитку сфери порівняно з іншими регіонами або країнами. 5. Оцінювання впливу на суспільство: • Оцінити соціальний та економічний вплив розвитку сфери фізичної культури, спорту та рекреації на суспільство (наприклад, покращення здоров'я населення, зростання туристичного потоку, створення робочих місць). 6. Рекомендації: • Розробити рекомендації для державних органів, спортивних організацій та інших зацікавлених сторін щодо подальшого розвитку сфери фізичної культури, спорту та рекреації. • Пропонувати нові ініціативи або зміни до існуючих програм на основі проведеного аналізу. На практичних заняттях опанування матеріалу відбувається за допомогою <i>інтерактивних методів навчання</i> – підготовка та показ презентацій; участь у дискусіях; моделювання ситуацій; «мозковий штурм»; тренажерні завдання; кейс-стаді; ділові та рольові ігри; дебати; робота в малих групах.	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Знати: особливості міжнародного співробітництва у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації Вміти: досліджувати та аналізувати діяльність міжнародних організацій та інституцій у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації	Тема 3. Міжнародне співробітництво у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації Лекція 4. Міжнародне співробітництво у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації План лекції 4 1. Міжнародні організації та інституції у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 2. Міжнародні заходи у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 3. Міжнародні стандарти та регулювання у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 4. Фінансування та інвестиції в міжнародне співробітництво у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. Список рекомендованих джерел: Законодавчі та нормативно-правові акти: 1, 2, 6, 7, 9, 11, 12. Основний: 17 [с. 57-69]. Додатковий: 22 [с. 40-42; с. 46-53], 27 [с. 377-385], 29 [с. 245-268]. Інтернет-ресурси: 31-36. Самостійна робота студентів. Підготовка до практичного заняття за питаннями теми, вивчення основних та додаткових джерел, Інтернет-ресурсів, законодавчих та нормативно-правових актів, підготовка до тестування [17, с. 57-69; 22, с. 40-42, с. 46-53; 27, с. 377-385; 29, с. 245-268]. Підготувати наукові повідомлення (на 5-7 хв.) або презентацію відповідно до запропонованої тематики:	2 4

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	1. <i>Особливості міжнародного співробітництва у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 2. <i>Розвиток міжнародного співробітництва у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 3. <i>Міжнародні договори у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 4. <i>Інклюзивність і безбар'єрність міжнародного співробітництва у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 5. <i>Роль Міжнародного олімпійського комітету.</i> 6. <i>Міжнародні федерації у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації: ФІФА, ФІБА, ІААФ та ін.</i> 7. <i>Регіональні організації у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації: Європейський олімпійський комітет, Азійська олімпійська рада та ін.</i> 8. <i>Міжнародні заходи у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 9. <i>Міжнародні програми розвитку спорту: програми Міжнародного олімпійського комітету, ЮНЕСКО та інших міжнародних організацій.</i> 10. <i>Ініціативи з активної рекреації: програми Всесвітньої організації охорони здоров'я, міжнародні ініціативи з просування здорового способу життя.</i> 11. <i>Міжнародні стандарти та регулювання у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i>	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	12. Антидопінгові програми: Всесвітнє антидопінгове агентство (WADA), міжнародні антидопінгові правила. 13. Стандарти безпеки: міжнародні стандарти безпеки для спортивних заходів та інфраструктури. 14. Етичні норми: боротьба з корупцією та дискримінацією у спорті. 15. Міжнародні гранти та фінансування: програми фінансування від міжнародних організацій та фондів. 16. Міжнародне спонсорство та партнерство. 17. Роль міжнародних корпорацій та спонсорів у розвитку фізичної культури, спорту та активної рекреації. 18. Обмін міжнародним досвідом та навчання у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 19. Міжнародні конференції та семінари, форуми з обміну досвідом. 20. Освітні міжнародні програми: міжнародні програми навчання та підвищення кваліфікації для тренерів, спортсменів та адміністраторів. 21. Культурний міжнародний обмін та спортивна дипломатія. Практичне заняття 4 Міжнародне співробітництво у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації Мета: розглянути особливості міжнародного співробітництва у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 1. Обговорення питань за проблематикою теми.	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	2. Виступ з науковими повідомленнями (презентаціями). 3. Виконання кейсу. Кейс «Аналіз міжнародного співробітництва у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації» <i>Завдання:</i> дослідити роль міжнародних спортивних організацій у розвитку фізичної культури, спорту та активної рекреації та оцінити їх вплив на національні спортивні системи. 1. Вибір міжнародної спортивної організації: • Оберіть міжнародну спортивну організацію (наприклад, Міжнародний олімпійський комітет (МОК), ФІФА, УЄФА, Міжнародна федерація легкої атлетики (IAAF) тощо). 2. Збір інформації: • Зібрати інформацію про вибрану організацію, включаючи її місію, цілі, структуру, основні програми та ініціативи. • Зібрати дані про участь країн у програмах та ініціативах організації, включаючи фінансування, проведення міжнародних змагань, розвиток інфраструктури тощо. 3. Аналіз впливу: • Провести аналіз впливу вибраної організації на розвиток спорту в різних країнах. Оцінити, як програми та ініціативи організації сприяють розвитку спортивної інфраструктури, підготовці спортсменів, проведенню міжнародних змагань тощо. • Визначити ключові показники успіху (наприклад, кількість країн-учасниць, рівень фінансування, кількість проведених змагань, досягнення спортсменів).	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	4. Порівняльний аналіз: • Порівняти вплив вибраної організації з впливом інших міжнародних спортивних організацій. • Визначити сильні та слабкі сторони вибраної організації на тлі міжнародного досвіду. 5. Кейс-стаді: • Провести детальний аналіз конкретного кейсу співробітництва між вибраною організацією та певною країною або регіоном. Оцінити, як це співробітництво вплинуло на розвиток спорту в даній країні або регіоні. 6. Рекомендації: • Розробити рекомендації для міжнародних спортивних організацій та національних спортивних федерацій щодо покращення співробітництва та ефективності програм у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. • Запропонувати нові ініціативи або зміни до існуючих програм на основі проведеного аналізу. На практичному занятті опанування матеріалу відбувається за допомогою <i>інтерактивних методів навчання</i> – підготовка та показ презентацій; участь у дискусіях; моделювання ситуацій; «мозковий штурм»; тренажерні завдання; кейс-стаді; ділові та рольові ігри; дебати; робота в малих групах.	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Знати: особливості фінансування розвитку сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації Вміти: досліджувати та аналізувати джерела фінансування розвитку сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації	Тема 4. Фінансування розвитку сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації Лекція 5. Фінансування розвитку сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації План лекції 5 1. Структура та функції фінансових систем у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 2. Фінансові аспекти організації та проведення заходів у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 3. Джерела фінансування сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 4. Роль спонсорства та меценатства у фінансуванні сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. Список рекомендованих джерел: Законодавчі та нормативно-правові акти: 1, 2, 6, 7, 9, 11, 12. Основний: 18 [с. 167-218], 19 [с. 113-153]. Додатковий: 23 [с. 128-143], 25 [с. 415-469]. Інтернет-ресурси: 31-36.	2
	Самостійна робота студентів. Підготовка до практичного заняття за питаннями теми, вивчення основних та додаткових джерел, Інтернет-ресурсів, законодавчих та нормативно-правових актів, підготовка до тестування [18, с. 167-218; 19, с. 113-153; 23, с. 128-143; 25, с. 415-469]. Підготувати наукові повідомлення (на 5-7 хв.) або презентацію відповідно до запропонованої тематики:	4

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	1. Податкові та фінансові стимули для розвитку сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 2. Специфіка управління фінансовими ресурсами у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 3. Проблеми та виклики фінансового управління у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 4. Державне фінансування сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації: субсидії, гранти, бюджетні асигнування, інвестиційні програми. 5. Приватне фінансування сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації: спонсорство, меценатство, інвестиції, краудфандинг. 6. Власне фінансування сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації: плата за послуги, членські внески, комерційна діяльність. 7. Міжнародне фінансування сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації: міжнародні гранти та програми, іноземні інвестиції, доходи від трансляцій або спонсорства глобальних заходів. 8. Практика надання меценатської допомоги у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 9. Фінансові аспекти участі спортсменів у міжнародних змаганнях та трансферах. 10. Тенденції розвитку фінансового менеджменту у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації.	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	<i>11. Міжнародний досвід та кращі практики фінансування розвитку сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> Практичне заняття 5 Фінансування розвитку сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації Мета: розглянути особливості фінансування розвитку сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 1. Обговорення питань за проблематикою теми. 2. Виступ з науковими повідомленнями (презентаціями). 3. Виконання кейсу. Кейс «Аналіз джерел фінансування розвитку сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації» Завдання: дослідити джерела фінансування розвитку сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації та оцінити їх ефективність у контексті конкретного регіону або країни. 1. Вибір регіону або країни: • Оберіть конкретний регіон або країну для аналізу. 2. Збір інформації про джерела фінансування: • Зібрати інформацію про основні джерела фінансування розвитку сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації в обраному регіоні або країні. Джерела фінансування можуть включати: – Державне фінансування (державні бюджети, гранти, субсидії). – Приватне фінансування (інвестиції, спонсорство). – Міжнародне фінансування (гранти та програми міжнародних	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	організацій). – Комерційні доходи (продаж квитків, ліцензії, медіа-права). 3. Аналіз розподілу фінансування: • Провести аналіз розподілу фінансування між різними напрямками розвитку сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації (наприклад, будівництво спортивних об'єктів, підготовка спортсменів, проведення змагань, програми масового спорту). • Визначити, які напрямки отримують найбільше фінансування та чи це фінансування ефективно використовується. 4. Оцінювання ефективності фінансування: • Оцінити ефективність використання фінансових ресурсів на основі ключових показників (наприклад, кількість побудованих спортивних об'єктів, рівень зайнятості населення у спорті, досягнення спортсменів, зростання фізичної активності населення). • Визначити, чи досягнуті поставлені цілі та чи фінансування мало позитивний економічний та соціальний ефект. 5. Порівняльний аналіз: • Порівняти джерела та ефективність фінансування в обраному регіоні або країні з аналогічними показниками в інших регіонах або країнах. • Визначити сильні та слабкі сторони фінансування сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації на тлі міжнародного досвіду. 6. Рекомендації: • Розробити рекомендації для державних органів, приватних	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Знати: організаційно-економічний механізм організації та функціонування суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації	інвесторів та міжнародних організацій щодо покращення фінансування та ефективності використання фінансових ресурсів у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. - Запропонувати нові ініціативи або зміни до існуючих програм фінансування на основі проведеного аналізу. На практичному занятті опанування матеріалу відбувається за допомогою <i>інтерактивних методів навчання</i> – підготовка та показ презентацій; участь у дискусіях; моделювання ситуацій; «мозковий штурм»; тренажерні завдання; кейс-стаді; ділові та рольові ігри; дебати; робота в малих групах. Тема 5. Основи підприємницької діяльності у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації Лекція 6. Основи підприємницької діяльності у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації План лекції 6 - Сутність та принципи підприємницької діяльності у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. - Типи суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. - Організаційно-економічний механізм організації та функціонування суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. - Правові основи організації та функціонування бізнесу у сфері	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Вміти: визначати основні напрями підвищення ефективності підприємницької діяльності суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації	фізичної культури, спорту та активної рекреації. 5. Поняття економічних ресурсів і ресурсного потенціалу суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 6. Економічне середовище функціонування суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. Список рекомендованих джерел: Законодавчі та нормативно-правові акти: 1-7. Основний: 17 [с. 10-107; с. 146-174]. Додатковий: 21 [с. 7-84], 22 [с. 9-70], 23 [с. 11-141, с. 175-209], 24 [с. 7-34], 25 [с. 36-41], 26 [с. 41-55], 27 [с. 377-385], 29 [с. 41-50], 30 [с. 23-30]. Інтернет-ресурси: 31-36. Самостійна робота студентів. Підготовка до практичного заняття за питаннями теми, вивчення основних та додаткових джерел, Інтернет-ресурсів, законодавчих та нормативно-правових актів, підготовка до тестування [17, с. 10-107, с. 146-174; 21, с. 7-84; 22, с. 9-70; 23, с. 11-141, с. 175-209; 24, с. 7-34; 25, с. 36-41; 26, с. 41-55; 27, с. 377-385; 29, с. 41-50; 30, с. 23-30]. Підготувати наукові повідомлення (на 5-7 хв.) або презентацію відповідно до запропонованої тематики: 1. <i>Мета та функції підприємницької діяльності у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 2. <i>Класифікація суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації за ознаками: юридичного статусу (юридична особа – підприємство, фізична особа – суб'єкт господарювання без</i>	5

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	створення юридичної особи), форми власності, організаційно-правової форми, кількості працюючих та обсягу доходу, кількості засновників тощо. 3. Інтеграційні об'єднання у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації: економічні особливості діяльності. 4. Особливості малого та середнього підприємництва у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 5. Основні законодавчі та нормативно-правові акти, що регулюють підприємницьку діяльність на сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 6. Умови здійснення підприємницької діяльності у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 7. Складові ресурсного потенціалу та їх взаємозв'язок. 8. Особливості використання ресурсного потенціалу суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 9. Структурне співвідношення окремих видів ресурсів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 10. Показники ефективності використання ресурсів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 11. Основні напрями підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 12. Економічне середовище функціонування суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 13. Зовнішнє та внутрішнє середовище функціонування: складові	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	<i>та можливості впливу на розвиток суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> Практичне заняття 6 Основи підприємницької діяльності у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації Мета: розглянути особливості організації підприємницької діяльності у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 1. Обговорення питань за проблематикою теми. 2. Виступ з науковими повідомленнями (презентаціями). 3. Виконання кейсу. Кейс «Організація підприємницької діяльності у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації» Підприємець вирішив відкрити власний бізнес у сфері фізичної культури та спорту. Він захоплюється активним способом життя та прагне створити простір, де люди різного віку зможуть займатися спортом, покращувати своє здоров'я та насолоджуватися активним відпочинком. Підприємець має початковий капітал у розмірі 300 тис. грн., а також невелике приміщення в центрі міста площею 150 м², яке можна адаптувати під спортивний зал. Проте підприємець зіткнувся з такими викликами: 1. Обмежений бюджет для обладнання та маркетингу. 2. Висока конкуренція в місті (вже існують кілька великих фітнес-клубів). 3. Потреба у визначенні унікальної пропозиції, яка б привернула	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	увагу клієнтів. Допоможіть підприємцю організувати старт бізнесу, який включає такі аспекти: 1. Державна реєстрація підприємницької діяльності. 2. Визначення цільової аудиторії. 3. Формування унікальної пропозиції. 4. Розробка основних послуг. 5. Фінансове планування (основні витрати та джерела доходу). 6. Стратегія залучення клієнтів (маркетинг). 7. Перспективи розвитку на перші 3 роки. <i>Контекст для обговорення:</i> Підприємець думає про декілька напрямків: • Відкрити спеціалізований зал для групових тренувань (йога, пілатес, функціональний тренінг). • Організувати курси для дітей (гімнастика, танці). • Зробити акцент на активній рекреації, наприклад, додати спортивний квест або зону для лазертагу у вихідні. Також він розглядає можливість співпраці з місцевими школами та організацію корпоративних спортивних заходів. <i>Завдання:</i> сформувати план дій, що дозволить підприємцю ефективно організувати свою підприємницьку діяльність, уникнути ризиків та успішно стартувати у цій сфері. <i>Питання для учасників кейсу:</i> 1. Які канали просування слід використати для залучення клієнтів?	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Знати: фактори впливу на попит та пропозицію у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації	2. Як підприємець може оптимізувати витрати на обладнання? 3. Які партнерства можуть бути вигідними? 4. Як залучити дітей та молодь до участі в заходах? 5. Як зробити бізнес соціально значущим? На практичному занятті опанування матеріалу відбувається за допомогою <i>інтерактивних методів навчання</i> – підготовка та показ презентацій; участь у дискусіях; моделювання ситуацій; «мозковий штурм»; тренажерні завдання; кейс-стаді; ділові та рольові ігри; дебати; робота в малих групах. Тема 6. Попит та пропозиція у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації Лекція 7. Попит та пропозиція у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації План лекції 7 1. Попит та пропозиція у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації: сутність та фактори впливу. 2. Основні тенденції розвитку попиту та пропозиції у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 3. Методи вимірювання попиту та пропозиції у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 4. Методи прогнозування попиту та пропозиції у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації.	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Вміти: розраховувати показники оцінювання попиту та пропозиції у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації, оцінювати вплив факторів на їх обсяг та структуру, розраховувати еластичність попиту	Список рекомендованих джерел: Законодавчі та нормативно-правові акти: 1-12. Основний: 18 [с. 9-35]. Додатковий: 21 [с. 7-84], 22 [с. 71-84], 23 [с. 11-141, с. 175-209], 24 [с. 34-59], 25 [с. 41-89], 26 [с. 55-96], 27 [с. 377-385], 29 [с. 50-84], 30 [с. 30-51]. Інтернет-ресурси: 31-36. Самостійна робота студентів. Підготовка до практичного заняття за питаннями теми, вивчення основних та додаткових джерел, Інтернет-ресурсів, законодавчих та нормативно-правових актів, підготовка до тестування [18, с. 9-35; 21, с. 7-84; 22, с. 71-84; 23, с. 11-141, с. 175-209; 24, с. 34-59; 25, с. 41-89; 26, с. 55-96, 27, с. 377-385; 29, с. 50-84; 30, с. 30-51]. Підготувати наукові повідомлення (на 5-7 хв.) або презентацію відповідно до запропонованої тематики: 1. <i>Сутність попиту на спортивний та рекреаційний продукти на ринку.</i> 2. <i>Характерні риси попиту та фактори впливу на нього.</i> 3. <i>Основні тенденції розвитку попиту на ринку фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 4. <i>Еластичність попиту на ринку фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 5. <i>Види та визначення еластичності попиту за доходами, за ціною.</i> 6. <i>Характеристика еластичності попиту в різних сегментах</i>	5

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	<i>ринку фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> <i>7. Показники та рівні вимірювання попиту на ринку фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> <i>8. Методи вивчення і прогнозування попиту: простої екстраполяції, налагодженої екстраполяції, причинно-наслідкові (регресійні), експертних оцінок, метод Дельфі, моделі судження автоматизованого (сценарного) проєктування.</i> <i>9. Сутність пропозиції спортивного та рекреаційного продуктів на ринку.</i> <i>10. Головні детермінанти пропозиції спортивного та рекреаційного продуктів на ринку.</i> <i>11. Суб'єкти пропозиції спортивного та рекреаційного продуктів.</i> <i>12. Об'єкти пропозиції спортивного та рекреаційного продуктів.</i> <i>13. Якісні та кількісні параметри пропозиції на ринку фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> <i>14. Фактори впливу на обсяг та структуру пропозиції на ринку фізичної культури, спорту та активної рекреації: внутрішні та зовнішні.</i> <i>15. Основні тенденції розвитку пропозиції на ринку фізичної культури, спорту та активної рекреації: внутрішні та зовнішні..</i> Практичне заняття 7 Попит та пропозиція у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації Мета: розглянути особливості формування попиту та пропозиції у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації.	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	1. Обговорення питань за проблематикою теми. 2. Виступ з науковими повідомленнями (презентаціями). 3. Виконання кейсу. Кейс «Аналіз попиту та пропозиції у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації» У місті N, де проживає близько 200 тисяч мешканців, активно розвивається сфера фізичної культури, спорту та активної рекреації. Однак підприємці та місцева влада стикаються з проблемами, пов'язаними із задоволенням потреб населення: 1. Частина мешканців скаржиться на недостатню кількість спортивних майданчиків і секцій для дітей. 2. Молодь віддає перевагу сучасним активностям (наприклад, скейтбординг, паркур), але для цього відсутні відповідні умови. 3. Старші люди шукають можливості для оздоровчої фізкультури, але пропозиції або дорогі, або незручні за розкладом. 4. Сектор активного відпочинку (велопрокат, квести, туристичні походи) недостатньо розвинений через відсутність інвестицій. У місті N вже функціонують кілька спортивних клубів, тренажерних залів та секцій, але вони орієнтовані переважно на молодь із середнім і високим рівнем доходу. Немає комплексного підходу до задоволення потреб різних вікових і соціальних груп. <i>Завдання:</i> міська адміністрація оголосила конкурс на розробку стратегії розвитку сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації в місті N на наступні 5 років. Учасникам необхідно провести аналіз попиту та пропозиції в цій сфері та запропонувати	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	рішення, які дозволять задовольнити потреби населення та збільшити економічний потенціал міста N. <i>Етапи роботи:</i> 1. Аналіз попиту: • Які види спортивних і рекреаційних послуг популярні серед мешканців? • Які групи населення не отримують достатньої уваги (за віком, доходами, інтересами)? • Як сезонність впливає на попит? 2. Аналіз пропозиції: • Які послуги вже доступні? • Які сегменти ринку перенасичені, а які потребують розвитку? • Чи відповідають ціни та якість послуг очікуванням населення? 3. Рекомендації: • Як адаптувати наявну інфраструктуру для задоволення попиту? • Які нові послуги можна впровадити? • Як залучити інвесторів та підтримати підприємців? <i>Ролі учасників кейсу:</i> 1. Аналітик: проводить дослідження ринку (попиту та пропозиції). 2. Підприємець: пропонує інноваційні бізнес-рішення. 3. Представник громади: оцінює реальні потреби мешканців. 4. Представник влади: враховує соціально-економічні фактори та можливості міського бюджету. <i>Питання для обговорення:</i> 1. Як створити баланс між доступністю послуг та їх якістю?	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	2. Як заохотити різні вікові групи до занять спортом та активним відпочинком? 3. Які партнерства між владою, бізнесом і громадою можуть бути ефективними? 4. Як популяризувати нові види активності серед населення? На практичному занятті опанування матеріалу відбувається за допомогою <i>інтерактивних методів навчання</i> – підготовка та показ презентацій; участь у дискусіях; моделювання ситуацій; «мозковий штурм»; тренажерні завдання; кейс-стаді; ділові та рольові ігри; дебати; робота в малих групах. Тема 7. Конкуренція та конкурентоспроможність у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації Лекція 8. Конкуренція та конкурентоспроможність у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації План лекції 8 1. Поняття та особливості конкуренції у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 2. Форми та види конкуренції. 3. Види конкурентоспроможності суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 4. Методичні основи оцінювання конкурентоспроможності спортивного та рекреаційного продуктів: етапи, показники, методи аналізу.	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Знати: методичні основи оцінювання конкурентоспроможності суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації, фактори впливу на конкурентоспроможність суб'єктів фізичної культури, спорту та активної рекреації	Список рекомендованих джерел: Законодавчі та нормативно-правові акти: 1, 2, 4, 7. Основний: 18 [с. 72-93], 19 [с. 232-267]. Додатковий: 21 [с. 452-456], 22 [с. 9-70], 23 [с. 565-589], 25 [с. 89-120], 26 [с. 96-118], 27 [с. 377-385], 29 [с. 84-101], 30 [с. 51-74]. Інтернет-ресурси: 31-36. Самостійна робота студентів. Підготовка до практичного заняття за питаннями теми, вивчення основних та додаткових джерел, Інтернет-ресурсів, законодавчих та нормативно-правових актів, підготовка до тестування [18, с. 72-93; 19, с. 232-267; 21, с. 452-456; 22, с. 9-70; 23, с. 565-589; 25, с. 89-120; 26, с. 96-118; 27, с. 377-385; 29, с. 84-101; 30, с. 51-74]. Підготувати наукові повідомлення (на 5-7 хв.) або презентацію відповідно до запропонованої тематики: 1. <i>Досконала конкуренція (вільна, чиста), монополістична конкуренція, олігополія.</i> 2. <i>Внутрішньогалузева та міжгалузева конкуренція.</i> 3. <i>Цінова та нецінова конкуренція.</i> 4. <i>Сутність поняття «конкурентоспроможність».</i> 5. <i>Визначення понять: «конкурентоспроможність продукту», «конкурентоспроможність підприємства», «конкурентоспроможність галузі», «конкурентоспроможність регіону», «конкурентоспроможність країни».</i> 6. <i>Види конкурентоспроможності суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i>	5

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Вміти: розраховувати показники конкурентоспроможності спортивного та рекреаційного продуктів, суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації, національного спорту на міжнародному ринку	7. Динамічні та чисті конкурентні переваги. 8. Фактори впливу на конкурентоспроможність: екзогенні та ендогенні. 9. Методичні підходи до оцінювання конкурентоспроможності спортивного та рекреаційного продуктів: етапи, показники, методи аналізу. 10. Методичні підходи до оцінювання конкурентоспроможності суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації: етапи, показники, методи аналізу. 11. Методичні підходи до оцінювання конкурентоспроможності національного спорту на міжнародному ринку. Практичне заняття 8 Конкуренція та конкурентоспроможність у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації Мета: розглянути особливості конкуренції та конкурентоспроможності у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 1. Обговорення питань за проблематикою теми. 2. Виступ з науковими повідомленнями (презентаціями). 3. Виконання кейсу. Кейс «Конкуренція та конкурентоспроможність у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації» У місті М з населенням 500 тисяч осіб активно розвивається ринок послуг у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. Тут діє понад 20 спортивних клубів, декілька спеціалізованих шкіл (йога,	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	бойові мистецтва, танці), мережа приватних басейнів, а також зони для активного відпочинку (наприклад, велопарки та скеледроми). Компанія «Фіт-Актив», яка володіє мережею фітнес-центрів, планує вийти на ринок міста М. Її мета – зайняти лідерські позиції упродовж двох років. Однак конкуренція на цьому ринку дуже висока, і споживачі вже мають свої улюблені клуби та послуги. <i>Завдання:</i> розробити конкурентну стратегію для компанії «Фіт-Актив», яка дозволить: 1. Зайняти своє місце на ринку. 2. Привернути увагу різних груп споживачів. 3. Підвищити конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі. <i>Етапи роботи:</i> 1. Аналіз ринку: • Вивчення сильних і слабких сторін конкурентів. • Визначення переваг та уподобань місцевих мешканців. • Аналіз цінової політики та рівня сервісу конкурентів. 2. Формування унікальної пропозиції: • Які нові послуги або формати тренувань можна впровадити? • Як забезпечити високу якість за доступну ціну? • Які інновації можуть виділити «Фіт-Актив» на фоні інших? 3. Розробка маркетингової стратегії: • Вибір каналів для просування (соціальні мережі, локальна реклама, партнерства). • Програми лояльності для клієнтів.	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	• Проведення заходів для популяризації послуг компанії. 4. Стратегія конкурентної переваги: • Розроблення підходу до обслуговування клієнтів. • Партнерства з місцевими школами, університетами, компаніями. • Впровадження цифрових рішень (додатки, онлайн-тренування). <i>Ролі учасників кейсу:</i> 1. Маркетолог: аналізує ринок та розробляє рекламну кампанію. 2. Стратег: пропонує довгострокову конкурентну стратегію. 3. Фінансист: оцінює бюджет та економічну ефективність пропозицій. 4. Менеджер з клієнтського сервісу: формує підходи до роботи з клієнтами. <i>Питання для обговорення:</i> 1. Як компанії увійти на ринок, не створюючи конфлікту з уже існуючими гравцями? 2. Які конкурентні переваги дозволять утримати клієнтів? 3. Як інновації та технології можуть сприяти розвитку конкурентоспроможності? 4. Які ризики можуть виникнути при вході на насичений ринок? На практичному занятті опанування матеріалу відбувається за допомогою <i>інтерактивних методів навчання</i> – підготовка та показ презентацій; участь у дискусіях; моделювання ситуацій; «мозковий штурм»; тренажерні завдання; кейс-стаді; ділові та рольові ігри; дебати; робота в малих групах.	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Знати: сутність і особливості праці у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації, поняття продуктивності та ефективності праці	Тема 8. Трудові ресурси та оплата праці персоналу суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації Лекція 9. Трудові ресурси та оплата праці персоналу суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації План лекції 9 1. Соціально-економічна сутність і особливості праці у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 2. Поняття трудових ресурсів та їх класифікація. 3. Методичний інструментарій оцінювання ефективності використання трудових ресурсів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 4. Методи планування чисельності персоналу суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 5. Організація матеріального та нематеріального стимулювання праці у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 6. Форми і системи оплати праці працівників суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 7. Планування фонду оплати праці суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. Список рекомендованих джерел: Законодавчі та нормативно-правові акти: 1-5, 9. Основний: 17 [с. 175-212]. Додатковий: 21 [с. 120-226], 22 [с. 99-131], 20 [с. 312-326], 23 [с. 519-564], 25 [с. 120-158], 26 [с. 118-197], 27 [с. 377-385], 29 [с. 101-127], 30 [с. 74-99].	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Вміти: проводити економічний аналіз формування та використання трудових ресурсів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації, а також застосовувати методи планування чисельності персоналу	Інтернет-ресурси: 31-36. Самостійна робота студентів. Підготовка до практичного заняття за питаннями теми, вивчення основних та додаткових джерел, Інтернет-ресурсів, законодавчих та нормативно-правових актів, підготовка до тестування [17, с. 175-212; 21, с. 120-226; 22, с. 99-131; 20, с. 312-326; 23, с. 519-564; 25, с. 120-158; 26, с. 118-197; 27, с. 377-385; 29, с. 101-127; 30 с. 74-99]. Підготувати наукові повідомлення (на 5-7 хв.) або презентацію відповідно до запропонованої тематики: 1. <i>Поняття трудового колективу, кадрів, персоналу.</i> 2. <i>Класифікації трудових ресурсів відповідно до Кодексу законів про працю та стандартів Міжнародної організації праці (МОП).</i> 3. <i>Джерела формування трудових ресурсів.</i> 4. <i>Діяльність суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації на ринку робочої сили.</i> 5. <i>Соціальні гарантії працівникам у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 6. <i>Методичний інструментарій та порядок проведення економічного аналізу формування та використання трудових ресурсів.</i> 7. <i>Поняття ефективності праці.</i> 8. <i>Показники оцінювання продуктивності праці у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 9. <i>Особливості визначення та оцінювання рівня продуктивності праці.</i>	5

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	10. Фактори, що обумовлюють рівень та можливості зростання продуктивності праці. 11. Ефективність використання трудових ресурсів. 12. Основні напрямки підвищення ефективності використання трудових ресурсів у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 13. Організація матеріального та нематеріального стимулювання праці працівників у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 14. Принципи стимулювання праці. 15. Форми і системи оплати праці, що застосовуються у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації: сутність, переваги та недоліки. 16. Принципи вибору форм та систем організації заробітної плати. 17. Сутність преміальної системи. Особливості змісту і організації виплат за різними преміальними системами. 18. Винагороди спортивних учасників змагань різних рівнів. 19. Зміст плану з праці та заробітної плати, порядок його розробки. 20. Планування потреби в трудових ресурсах суб'єкта сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 21. Методи планування чисельності персоналу суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 22. Планування фонду оплати праці суб'єктів сфери фізичної	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	<i>культури, спорту та активної рекреації.</i> Практичне заняття 9 Трудові ресурси та оплата праці персоналу суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації Мета розглянути економічну сутність та алгоритм розрахунку показників ефективності використання трудових ресурсів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 1. Обговорення питань за проблематикою теми. 2. Виступ з науковими повідомленнями (презентаціями). 3. Виконання кейсу. Кейс «Аналіз ефективності використання трудових ресурсів та оплати праці персоналу суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації» Компанія «Оазис здоров'я» є мережею сучасних спортивно-оздоровчих комплексів, що надають послуги у сфері фітнесу, активного відпочинку та оздоровчих програм. В компанії працює 150 співробітників, включаючи тренерів, адміністраторів, маркетологів, технічний персонал та менеджерів. Однак останнім часом компанія зіткнулася з проблемами: 1. Плинність кадрів: багато тренерів та адміністраторів залишають компанію через низький рівень заробітної плати та відсутність перспектив розвитку. 2. Низька мотивація: персонал незадоволений умовами роботи та нерівномірним навантаженням. 3. Нестача кваліфікованих кадрів: важко знайти професійних	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	тренерів, які відповідають вимогам клієнтів. 4. Нерівномірність оплати праці: рівень заробітної плати різних категорій працівників не відповідає ринковим стандартам. Керівництво компанії вирішило провести аналіз використання трудових ресурсів та розробити нову систему оплати праці й мотивації для персоналу, щоб вирішити ці проблеми. <i>Завдання:</i> розробити програму заходів з оптимізації ефективності використання трудових ресурсів і вдосконалення системи оплати праці персоналу, що сприятиме підвищенню ефективності діяльності та зменшенню плинності кадрів в компанії «Оазис здоров'я». <i>Етапи роботи:</i> 1. Аналіз поточного стану: • Провести опитування серед співробітників щодо їхнього задоволення умовами праці та заробітної плати. • Проаналізувати середню заробітну плату на ринку для кожної категорії персоналу. • Визначити фактори, які найбільше впливають на мотивацію та продуктивність. 2. Розробка стратегії мотивації: • Запропонувати нематеріальні способи мотивації (гнучкий графік, програми розвитку, корпоративні заходи). • Розробити бонусні програми за досягнення результатів (наприклад, кількість клієнтів, які завершили тренування). 3. Перегляд оплати праці: • Встановити справедливую та конкурентну систему оплати праці.	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	- Запропонувати механізм перегляду заробітної плати залежно від продуктивності та стажу роботи. 4. План підвищення кваліфікації: - Організувати тренінги для тренерів, адміністраторів та менеджерів. - Залучити експертів для проведення семінарів із сучасних трендів у сфері фізичної культури, спорту та рекреації. <i>Ролі учасників кейсу:</i> - Керівник HR-відділу: аналізує кадрову ситуацію та розробляє систему мотивації. - Фінансовий аналітик: формує оптимальний бюджет на оплату праці та навчання персоналу. - Координатор програми навчання: організовує підвищення кваліфікації. - Представник від персоналу: доносить реальні потреби та пропозиції від імені персоналу. <i>Питання для обговорення:</i> - Які нематеріальні методи мотивації можуть бути ефективними? - Як уникнути значного збільшення витрат на оплату праці, зберігаючи конкурентоспроможність? - Як зацікавити молодих спеціалістів працювати у сфері фізичної культури, спорту та рекреації? - Як оптимізувати робочі процеси, щоб уникнути перевантаження персоналу? На практичному занятті опанування матеріалу відбувається за	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Знати: склад, класифікацію та показники ефективності використання матеріальних ресурсів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації	допомогою <i>інтерактивних методів навчання</i> – підготовка та показ презентацій; участь у дискусіях; моделювання ситуацій; «мозковий штурм»; тренажерні завдання; кейс-стаді; ділові та рольові ігри; дебати; робота в малих групах. Тема 9. Матеріальні ресурси суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації Лекція 10. Матеріальні ресурси суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації План лекції 10 1. Сутність матеріальних ресурсів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 2. Характеристика основних засобів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 3. Методичний інструментарій і порядок проведення аналізу стану та ефективності використання основних засобів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. Список рекомендованих джерел: Законодавчі та нормативно-правові акти: 2, 4, 15. Основний: 17 [с. 213-264], 20 [с. 222-231]. Додатковий: 21 [с. 228-263], 22 [с. 132-151], 23 [с. 252-272], 25 [с. 158-199], 26 [с. 197-218], 27 [с. 377-385], 29 [с. 127-176], 30 [с. 99-154]. Інтернет-ресурси: 31-36.	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Вміти: проводити економічний аналіз стану та ефективності використання матеріальних ресурсів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації	Самостійна робота студентів. Підготовка до практичного заняття за питаннями теми, вивчення основних та додаткових джерел, Інтернет-ресурсів, законодавчих та нормативно-правових актів, підготовка до тестування [17, с. 213-264; 20, с. 222-231; 21, с. 228-263; 22, с. 132-151; 23, с. 252-272; 25, с. 158-199; 26, с. 197-218; 27, с. 377-385; 29, с. 127-176; 30, с. 99-154]. Підготувати наукові повідомлення (на 5-7 хв.) або презентацію відповідно до запропонованої тематики: <i>1. Основні елементи матеріальних ресурсів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації: основні засоби (активи), матеріальні оборотні активи.</i> <i>2. Види основних засобів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації та методи оцінювання їх вартості.</i> <i>3. Склад та характеристика інших необоротних матеріальних активів.</i> <i>4. Амортизація основних засобів (активів) та інших необоротних матеріальних активів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> <i>5. Методичний інструментарій і порядок проведення аналізу стану та ефективності використання основних засобів (активів) суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> <i>6. Особливості оцінювання матеріально-технічної бази окремих видів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> <i>7. Методика обґрунтування потреби в прирості основних</i>	5

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	<i>засобів (активів) суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> <i>8. План розвитку матеріально-технічної бази суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> <i>9. Матеріальні оборотні активи суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> <i>10. Показники оцінювання забезпеченості матеріальними оборотними активами.</i> Практичне заняття 10 Матеріальні ресурси суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації Мета: розглянути економічну сутність та алгоритм розрахунку показників стану та ефективності використання основних засобів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 1. Обговорення питань за проблематикою теми. 2. Виступ з науковими повідомленнями (презентаціями). 3. Виконання кейсу. Кейс «Аналіз ефективності використання основних засобів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації» Спортивно-оздоровчий центр «Актив Лайф» у невеликому місті є популярним місцем для занять спортом, фітнесом і активного відпочинку. Спортивно-оздоровчий центр має такі основні засоби: 1. Тренажерний зал із сучасним обладнанням. 2. Басейн і сауну.	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	3. Майданчик для групових занять (йога, аеробіка). 4. Кафе для відвідувачів. 5. Спортивний інвентар для прокату (велосипеди, каяки). Однак керівництво спортивно-оздоровчого центру зіткнулося з такими проблемами: 1. Частина тренажерів простоює у вихідні дні (субота та неділя). 2. Зона басейну працює з неповним завантаженням у будні дні (з понеділка по п'ятницю). 3. Спортивний інвентар для прокату використовується лише в літній сезон. 4. Витрати на обслуговування основних засобів зростають, але дохід від них залишається на одному рівні. <i>Завдання:</i> розробити програму заходів з підвищення ефективності використання основних засобів, включаючи заходи з оптимізації витрат, збільшення завантаженості об'єктів та впровадження нових видів послуг. <i>Етапи роботи:</i> 1. Аналіз поточного стану: • Оцінити рівень завантаженості кожного основного засобу упродовж тижня. • Визначити основні засоби, які використовуються неефективно або не приносять прибутку. • Розрахувати витрати на обслуговування обладнання, інвентарю та інфраструктури. 2. Розробка стратегії оптимізації:	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	• Як можна збільшити завантаженість басейну та тренажерного залу? • Чи можна використовувати тренажери або майданчики для інших видів послуг (наприклад, оренда приміщення для тренінгів або корпоративних заходів)? • Як адаптувати прокат інвентарю для міжсезонного використання? 3. Модернізація та оновлення: • Які основні засоби потребують модернізації, щоб зменшити витрати на їхнє обслуговування? • Які нові послуги можуть бути додані (наприклад, VR-тренування або нові види групових занять)? 4. Фінансовий аналіз: • Скласти план зменшення витрат на обслуговування основних засобів. • Розрахувати можливий дохід від надання нових видів послуг. • Оцінити термін окупності інвестицій у модернізацію. <i>Ролі учасників кейсу:</i> 1. Операційний менеджер: аналізує завантаженість об'єктів і процесів. 2. Фінансовий консультант: оцінює витрати та розробляє фінансовий план. 3. Маркетолог: пропонує ідеї для збільшення попиту на послуги. 4. Технічний експерт: оцінює стан обладнання та потреби в модернізації.	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	<i>Питання для обговорення:</i> 1. Як ефективніше використовувати тренажери та басейн у вихідні дні? 2. Чи можна залучити додаткові групи клієнтів, які потребують спеціальних послуг? 3. Як оптимізувати використання сезонного інвентарю, щоб він працював цілий рік? 4. Які інновації допоможуть спортивно-оздоровчому центру «Актив Лайф» залишатися конкурентоспроможним? На практичному занятті опанування матеріалу відбувається за допомогою <i>інтерактивних методів навчання</i> – підготовка та показ презентацій; участь у дискусіях; моделювання ситуацій; «мозковий штурм»; тренажерні завдання; кейс-стаді; ділові та рольові ігри; дебати; робота в малих групах. Тема 10. Нематеріальні ресурси суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації Лекція 11. Нематеріальні ресурси суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації План лекції 11 1. Поняття, види та характеристика нематеріальних ресурсів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 2. Складові нематеріальних активів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Знати: склад, класифікацію та показники ефективності використання нематеріальних ресурсів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації Вміти: проводити економічний аналіз стану та ефективності використання нематеріальних ресурсів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації	3. Оцінювання вартості нематеріальних ресурсів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. Список рекомендованих джерел: Законодавчі та нормативно-правові акти: 2, 4, 16. Основний: 17 [с. 265-295]. Додатковий: 21 [с. 264-285], 22 [с. 165-176], 23 [с. 304-318], 25 [с. 199-224], 26 [с. 218-235], 27 [с. 377-385], 29 [с. 176-197], 30 [с. 154-186]. Інтернет-ресурси: 31-36. Самостійна робота студентів. Підготовка до практичного заняття за питаннями теми, вивчення основних та додаткових джерел, Інтернет-ресурсів, законодавчих та нормативно-правових актів, підготовка до тестування [17, с. 265-295; 21, с. 264-285; 22, с. 165-176; 23, с. 304-318; 25, с. 199-224; 26, с. 218-235; 27, с. 377-385; 29, с. 176-197; 30, с. 154-186]. Підготувати наукові повідомлення (на 5-7 хв.) або презентацію відповідно до запропонованої тематики: 1. <i>Права, що з'являються унаслідок володіння підприємством.</i> 2. <i>Права, що виникають унаслідок володіння підприємством об'єктами авторського права (комп'ютерні програми, бази даних).</i> 3. <i>Права на використання створених нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності.</i> 4. <i>Права на користування земельними ділянками та природними ресурсами.</i> 5. <i>Ліцензії на здійснення певних видів діяльності.</i>	5

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	6. <i>Раціоналізаторські пропозиції та патенти.</i> 7. <i>Оцінювання вартості нематеріальних ресурсів (активів).</i> 8. <i>Вартість бренду.</i> 9. <i>Поняття, умови застосування, показники економічної ефективності придбання (реалізації) франшизи мережі суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації, створених на умовах франчайзингу.</i> 10. <i>Поняття роялті.</i> 11. <i>Амортизація нематеріальних активів.</i> Практичне заняття 11 Нематеріальні ресурси суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації Мета: розглянути економічну сутність та алгоритм розрахунку показників стану та ефективності використання нематеріальних ресурсів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 1. Обговорення питань за проблематикою теми. 2. Виступ з науковими повідомленнями (презентаціями). 3. Виконання кейсу. Кейс «Аналіз ефективності використання нематеріальних ресурсів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації» Фітнес-центр «Енергія Життя» пропонує широкий спектр послуг: тренажерний зал, групові заняття, персональні тренування. Окрім матеріальних ресурсів, таких як обладнання та приміщення, центр	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	володіє цінними нематеріальними активами, але їхній потенціал використовується недостатньо. До нематеріальних ресурсів фітнес-центру належать: 1. Репутація бренду на місцевому ринку. 2. Лояльна база клієнтів (понад 3 тисячі постійних відвідувачів). 3. Висока кваліфікація тренерського складу (тренери з міжнародними сертифікатами). 4. Розроблені авторські програми тренувань і харчування. 5. Онлайн-платформа з базою тренувань і порад, але вона слабо інтегрована в основний бізнес. <i>Проблеми:</i> 1. Репутація фітнес-центру не використовується для залучення нових клієнтів. 2. Онлайн-платформа не приносить значного доходу. 3. Авторські програми тренувань не ліцензуються, а їх потенціал залишається нереалізованим. 4. Відсутність комунікації з колишніми клієнтами. <i>Завдання:</i> розробити програму заходів з ефективного використання нематеріальних ресурсів, що дозволить фітнес-центру «Енергія Життя» збільшити дохід, залучити нових клієнтів і зміцнити свої позиції на ринку. <i>Етапи роботи:</i> 1. Аналіз наявних нематеріальних ресурсів: • Які нематеріальні активи є найбільш цінними? • Що заважає їх ефективному використанню?	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	• Які з нематеріальних ресурсів можуть бути монетизовані? 2. Розробка стратегії розвитку: • Як можна використовувати репутацію для залучення нових клієнтів (наприклад, через партнерства чи PR-кампанії)? • Як покращити залучення клієнтів через онлайн-платформу? • Чи є можливість ліцензування авторських програм тренувань? 3. План впровадження: • Впровадження програм лояльності для клієнтів, які припинили відвідувати фітнес-центр. • Створення маркетингових кампаній для просування сертифікованих тренерів. • Інтеграція онлайн-платформи з основними послугами фітнес-центру. 4. Фінансовий аналіз: • Розрахувати витрати на розробку та реалізацію стратегії. • Оцінити можливі джерела доходу від нематеріальних ресурсів. <i>Ролі учасників кейсу:</i> 1. Маркетолог: аналізує репутацію бренду та розробляє PR-кампанії. 2. Координатор онлайн-платформи: пропонує способи монетизації платформи. 3. Тренер-консультант: адаптує авторські програми для масового використання. 4. Фінансовий аналітик: оцінює економічний ефект від запропонованих заходів.	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	<i>Питання для обговорення:</i> 1. Як можна використовувати репутацію фітнес-центру для формування додаткової цінності? 2. Які інноваційні методи допоможуть підвищити ефективність використання нематеріальних ресурсів? 3. Як інтегрувати онлайн-сервіси у фізичні послуги фітнес-центру? 4. Чи можуть авторські програми стати джерелом пасивного доходу? На практичному занятті опанування матеріалу відбувається за допомогою <i>інтерактивних методів навчання</i> – підготовка та показ презентацій; участь у дискусіях; моделювання ситуацій; «мозковий штурм»; тренажерні завдання; кейс-стаді; ділові та рольові ігри; дебати; робота в малих групах. Тема 11. Капітал суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації Лекція 12. Капітал суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації План лекції 12 1. Капітал суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації: сутність, характеристика та принципи формування. 2. Структура капіталу: основний та оборотний. 3. Джерела формування капіталу: власний та позиковий.	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Знати: структуру капіталу суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації, склад фінансових ресурсів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації Вміти: проводити економічний аналіз формування та використання фінансових ресурсів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації	4. Фінансові ресурси суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації: поняття, склад та характеристика. 5. Особливості формування джерел фінансових ресурсів суб'єктами сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 6. Показники оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 7. Методичний інструментарій та порядок проведення аналізу формування та використання фінансових ресурсів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. Список рекомендованих джерел: Законодавчі та нормативно-правові акти: 2, 4, 7, 8. Основний: 18 [с. 167-218]. Додатковий: 21 [с. 227-228, с. 286-308], 22 [с. 152-164], 23 [с. 319-336], 25 [с. 199-223], 26 [с. 218-247], 27 [с. 377-385], 29 [с. 176-204], 30 [с. 154-187]. Інтернет-ресурси: 31-36. Самостійна робота студентів. Підготовка до практичного заняття за питаннями теми, вивчення основних та додаткових джерел, Інтернет-ресурсів, законодавчих та нормативно-правових актів, підготовка до тестування [18, с. 167-218; 21, с. 227-228, с. 286-308; 22, с. 152-164; 23, с. 319-336; 25, с. 199-223; 26, с. 218-247; 27, с. 377-385; 29, с. 176-204; 30, с. 154-187]. Підготувати наукові повідомлення (на 5-7 хв.) або презентацію відповідно до запропонованої тематики:	5

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	1. <i>Склад та характеристика фінансових ресурсів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 2. <i>Кругообіг фінансових ресурсів в процесі формування капіталу суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 3. <i>Характеристика оборотного капіталу суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 4. <i>Особливості кругообігу оборотного капіталу суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації (циклічність уповільнення, прискорення та заморожування) залежно від впливу різних факторів.</i> 5. <i>Методичні основи економічного аналізу стану, тенденцій та ефективності використання оборотного капіталу.</i> 6. <i>Показники оборотності та рентабельності оборотного капіталу.</i> 7. <i>Власний капітал: сутність, склад, класифікація, функції, особливості.</i> 8. <i>Особливості формування власного капіталу у залежності від організаційно-правових форм суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 9. <i>Позиковий капітал: сутність, склад, класифікація, функції, особливості.</i> 10. <i>Особливості формування позикового капіталу в залежності від організаційно-правових форм суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 11. <i>Кредитування як механізм формування позикового капіталу</i>	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	<i>суб'єкта сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації: поняття, принципи, завдання.</i> <i>12. Особливості, форми та інструменти банківського та небанківського кредитування суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> <i>13. Показники оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> Практичне заняття 12 Капітал суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації Мета: розглянути економічну сутність та алгоритм розрахунку показників ефективності використання капіталу та джерел формування фінансових ресурсів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 1. Обговорення питань за проблематикою теми. 2. Виступ з науковими повідомленнями (презентаціями). 3. Виконання кейсу. Кейс «Аналіз ефективності використання капіталу суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації» Спортивно-оздоровчий клуб «Актив Плюс» за останні п'ять років отримав значні інвестиції для розширення своєї діяльності. Капітал було спрямовано на: 1. Будівництво нового корпусу з тренажерним залом і басейном. 2. Закупівлю сучасного обладнання для групових тренувань.	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	3. Створення мобільного додатку для бронювання послуг та онлайн-тренувань. 4. Маркетингову кампанію для залучення нових клієнтів. Попри масштабні вкладення, очікуваний дохід не був досягнутий: • Новий корпус працює лише на 60 % своєї пропускної спроможності. • Додаток має низьку кількість завантажень і слабо використовується клієнтами. • Обладнання для групових тренувань використовується нерегулярно. • Витрати на маркетинг перевищили бюджет, а ефективність кампанії не виправдала витрат. Керівництво хоче провести детальний аналіз використання капіталу, щоб зрозуміти, чому інвестиції не приносять очікуваних результатів, та розробити стратегію підвищення ефективності використання капіталу. <i>Завдання:</i> розробити програму заходів з підвищення ефективності використання капіталу, оптимізації витрат і збільшення прибутковості спортивно-оздоровчого клубу «Актив Плюс». <i>Етапи роботи:</i> 1. Аналіз використання капіталу: • Як були розподілені інвестиції між різними напрямками? • Які з інвестицій приносять найбільший/найменший дохід? • Чи відповідає поточний дохід прогнозам? 2. Аналіз ефективності інвестицій:	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	• Розрахувати ключові фінансові показники: ROI (рентабельність інвестицій), окупність, прибутковість. • Визначити проблемні напрямки (недовикористання ресурсів, зайві витрати тощо). 3. Розробка плану покращення: • Як збільшити завантаженість нового корпусу та обладнання? • Як підвищити популярність мобільного додатку серед клієнтів? • Які маркетингові заходи можуть бути більш ефективними з меншими витратами? 4. Оптимізація витрат: • Які витрати можна скоротити без втрати якості послуг? • Як можна перерозподілити капітал для досягнення більшого результату? <i>Ролі учасників кейсу:</i> 1. Фінансовий аналітик: оцінює ефективність використання капіталу за допомогою фінансових показників. 2. Операційний менеджер: аналізує завантаженість об'єктів і обладнання. 3. Маркетолог: пропонує нові стратегії для залучення клієнтів. 4. IT-фахівець: оцінює проблеми з мобільним додатком і розробляє план його вдосконалення. <i>Питання для обговорення:</i> 1. Як можна покращити використання нових об'єктів і обладнання? 2. Які інновації можна впровадити для підвищення дохідності?	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Знати: особливості визначення собівартості послуг суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації	3. Як оптимізувати витрати на маркетинг, щоб підвищити його ефективність? 4. Як використати мобільний додаток як джерело додаткового доходу? На практичному занятті опанування матеріалу відбувається за допомогою <i>інтерактивних методів навчання</i> – підготовка та показ презентацій; участь у дискусіях; моделювання ситуацій; «мозковий штурм»; тренажерні завдання; кейс-стаді; ділові та рольові ігри; дебати; робота в малих групах. Тема 12. Витрати суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації Лекція 13. Витрати суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації План лекції 13 1. Економічна сутність та класифікація поточних витрат суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 2. Показники оцінювання загального обсягу і рівня поточних витрат суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 3. Фактори, що визначають обсяг та рівень поточних витрат суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 4. Методичний інструментарій та порядок проведення аналізу поточних витрат суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Вміти: проводити аналіз поточних витрат суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації, а також планувати їх обсяг	активної рекреації. 5. Методи обґрунтування планового обсягу поточних витрат суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. Список рекомендованих джерел: Законодавчі та нормативно-правові акти: 2, 4, 7, 10, 14. Основний: 18 [с. 219-273], 20 [с. 243-253]. Додатковий: 21 [с. 374-391], 22 [с. 238-252], 23 [с. 590-615], 25 [с. 223-286], 26 [с. 247-295], 27 [с. 377-385], 29 [с. 204-243], 30 [с. 187-211]. Інтернет-ресурси: 31-36. Самостійна робота студентів. Підготовка до практичного заняття за питаннями теми, вивчення основних та додаткових джерел, Інтернет-ресурсів, законодавчих та нормативно-правових актів, підготовка до тестування [18, с. 219-273; 21, с. 374-391; 22, с. 238-252; 23, с. 590-615; 25, с. 223-286; 26, с. 247-295; 27, с. 377-385; 29, с. 204-243; 30, с. 187-211]. Підготувати наукові повідомлення (на 5-7 хв.) або презентацію відповідно до запропонованої тематики: 1. <i>Класифікація поточних витрат суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації залежно від напрямів діяльності, функціонального призначення, за елементами витрат відповідно до норм Положення (стандарту) бухгалтерського обліку, за ступенем еластичності від обсягів діяльності, за економічним змістом та ін.</i> 2. <i>Поняття, склад та структура собівартості спортивного /</i>	5

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	<i>рекреаційного продукту.</i> <i>3. Показники оцінювання загального обсягу і рівня поточних витрат суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації: абсолютні, відносні, показники ефективності.</i> <i>4. Фактори, що визначають обсяг та рівень поточних витрат суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> <i>5. Оцінювання впливу зовнішніх та внутрішніх факторів на поточні витрати.</i> <i>6. Основні напрями поточних витрат у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> <i>7. Поняття собівартості послуг, методика її обчислення.</i> <i>8. Розрахунок обмеженої, виробничої та повної собівартості послуг суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> <i>9. Планування обсягу поточних витрат суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> <i>10. Калькулювання собівартості спортивного та рекреаційного продуктів за номенклатурою статей.</i> <i>11. Методи обґрунтування розміру поточних витрат на плановий період в цілому, за окремими групами та статтями витрат суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> <i>12. Кошторис витрат на утримання та експлуатацію спортивної споруди та орендної плати.</i> <i>13. Оцінювання економічної обґрунтованості плану поточних</i>	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	<i>витрат суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> <i>14. Напрями оптимізації витрат суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> Практичне заняття 13 Витрати суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації Мета: навчитися аналізувати та планувати витрати суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 1. Обговорення питань за проблематикою теми. 2. Виступ з науковими повідомленнями (презентаціями). 3. Виконання кейсу. Кейс «Аналіз і планування витрат суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації» Спортивно-оздоровчий центр «Динамо» функціонує вже понад 10 років. Його послугами користуються різні категорії клієнтів: любителі фітнесу, спортсмени, діти та люди похилого віку, які займаються оздоровчою фізкультурою. Центр має стабільну клієнтську базу, але останнім часом зіткнувся з проблемою зростання витрат. <i>Основні статті витрат:</i> 1. Оплата праці персоналу (тренери, адміністратори, технічний персонал). 2. Енергоспоживання (освітлення, опалення, підігрів води в басейні).	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	3. Обслуговування та ремонт обладнання. 4. Маркетингові витрати. 5. Закупівля витратних матеріалів (побутова хімія, засоби для чищення, догляду та миття, інвентар). <i>Проблеми:</i> 1. Зростання витрат на енергоресурси збільшило загальний бюджет на 20 % за останній рік. 2. Витрати на ремонт обладнання постійно перевищують планові показники. 3. Маркетингові заходи не приносять очікуваного результату. 4. Відсутність чіткого плану розподілу бюджету, що призводить до перевищення витрат. 5. Керівництво центру хоче провести аналіз поточних витрат і розробити оптимізований бюджет для ефективного управління ресурсами. <i>Завдання:</i> розробити програму заходів з оптимізації витрат і детальний бюджет на 2 роки, який дозволяє зменшити перевитрати, підвищити ефективність роботи спортивно-оздоровчого центру «Динамо» та забезпечити його фінансову стабільність. <i>Етапи роботи:</i> 1. Аналіз поточних витрат: • Вивчити всі статті витрат центру за останні 2 роки. • Визначити основні напрями, де витрати перевищують планові показники. • Проаналізувати співвідношення між витратами та доходами.	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	2. Виявлення проблемних зон: • Які витрати можна скоротити без негативного впливу на якість послуг? • Де відбувається перевитрата (наприклад, неефективне використання електроенергії чи закупівля зайвих матеріалів)? 3. Розробка бюджету: • Запропонувати бюджет із чітким розподілом витрат на кожну категорію. • Передбачити резервний фонд для непередбачуваних витрат. 4. Пошук інноваційних рішень: • Як зменшити витрати на енергоресурси? • Які нові маркетингові інструменти можуть підвищити ефективність без значних витрат? • Чи можна частину послуг перевести в онлайн-формат для зменшення витрат? 5. Фінансовий контроль: • Впровадження системи моніторингу витрат у реальному часі. • Визначення КРІ для оцінювання ефективності витрат. <i>Ролі учасників кейсу:</i> 1. Фінансовий аналітик: оцінює витрати та розробляє оптимізований бюджет. 2. Операційний менеджер: аналізує процеси та пропонує способи зменшення витрат. 3. Експерт з енергоменеджменту: шукає способи скорочення витрат на енергоресурси.	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Знати: фактори, що впливають на розмір доходів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації	4. Маркетолог: оцінює ефективність поточних маркетингових заходів і пропонує нові стратегії. <i>Питання для обговорення:</i> 1. Які статті витрат мають найбільший потенціал для скорочення? 2. Як можна покращити співвідношення між витратами та доходами? 3. Які інноваційні рішення допоможуть зменшити витрати на енергоресурси? 4. Як краще планувати бюджет, щоб уникнути перевищення витрат у майбутньому? На практичному занятті опанування матеріалу відбувається за допомогою <i>інтерактивних методів навчання</i> – підготовка та показ презентацій; участь у дискусіях; моделювання ситуацій; «мозковий штурм»; тренажерні завдання; кейс-стаді; ділові та рольові ігри; дебати; робота в малих групах. Тема 13. Доходи суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації Лекція 14. Доходи суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації План лекції 14 1. Економічна сутність доходів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 2. Види доходів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Вміти: проводити аналіз доходів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації, застосовувати різні методи їх планування	активної рекреації та їх класифікація. 3. Джерела утворення доходів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 4. Методичний інструментарій та порядок проведення аналізу доходів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 5. Фактори впливу на формування доходів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 6. Особливості формування доходів від реалізації додаткових послуг у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. Список рекомендованих джерел: Законодавчі та нормативно-правові акти: 2, 4, 7, 13. Основний: 18 [с. 274-302], 20 [с. 270-274]. Додатковий: 21 [с. 456-462], 22 [с. 208-221], 23 [с. 624-634], 25 [с. 286-312], 26 [с. 295-306], 27 [с. 377-385], 29 [с. 243-278], 30 [с. 211-243]. Інтернет-ресурси: 31-36. Самостійна робота студентів. Підготовка до практичного заняття за питаннями теми, вивчення основних та додаткових джерел, Інтернет-ресурсів, законодавчих та нормативно-правових актів, підготовка до тестування [18, с. 274-302; 20, с. 270-274; 21, с. 456-462; 22, [с. 208-221; 23, с. 624-634; 25, с. 286-312; 26, с. 295-306]; 27, с. 377-385; 29, с. 243-278; 30, с. 211-243]. Підготувати наукові повідомлення (на 5-7 хв.) або презентацію відповідно до запропонованої тематики:	5

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	1. Доходи від професійного спорту: доходи клубів, ліг і федерацій (трансфери, спонсорські угоди, телевізійні права); змагання на міжнародному рівні (Олімпійські ігри, чемпіонати світу) тощо. 2. Доходи від аматорського спорту: абонементи на відвідування спортзалів, фітнес-центрів; організація тренувальних таборів, спортивних подій для населення тощо. 3. Доходи від спортивного туризму та активної рекреації: тури, орієнтовані на активний відпочинок (гірськолижні курорти, велопробіги, екстремальні види спорту) тощо. 4. Доходи від продажу спортивних товарів, інвентарю та устаткування для спорту, спортивних ігор. 5. Дохід від продажу спортивного харчування. 6. Інноваційні джерела доходів: онлайн-тренування, продаж доступу до спортивного контенту, кіберспорт, зелені проєкти. 7. Методичний інструментарій та порядок проведення аналізу доходів фінансово-господарської діяльності суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 8. Фактори впливу на формування доходів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 9. Обґрунтування планового обсягу доходів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 10. Поняття можливого та необхідного обсягу доходів, граничного та маржинального доходу; методичні підходи до визначення їх обсягу. 11. Методи планування доходів суб'єктів сфери фізичної	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	<i>культури, спорту та активної рекреації в цілому та за окремими видами доходів.</i> <i>12. Аналіз беззбитковості діяльності. Розрахунок критичного обсягу беззбитковості надання послуг у натуральних та вартісних вимірах.</i> Практичне заняття 14 Доходи суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації Мета: навчитися аналізувати та планувати доходи суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 1. Обговорення питань за проблематикою теми. 2. Виступ з науковими повідомленнями (презентаціями). 3. Виконання кейсу. Кейс «Аналіз і планування доходів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації» Фітнес-центр «Максимум» працює у місті Київ та пропонує різноманітні послуги: тренажерний зал, групові тренування, персональні заняття, спа-процедури та продаж спортивного харчування. <i>Основні джерела доходу фітнес-центру:</i> 1. Абонементи на тренування (місячні, квартальні, річні). 2. Разові відвідування тренажерного залу та групових занять. 3. Послуги персональних тренерів. 4. Продаж спортивного харчування та аксесуарів. 5. Проведення спеціалізованих майстер-класів і змагань.	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	<i>Проблеми:</i> 1. Нерівномірний потік доходів упродовж року (високий попит у січні-березні та спад у літні місяці). 2. Абонементи часто продаються зі знижками, що знижує середній дохід на клієнта. 3. Низький рівень продажів супутніх товарів і додаткових послуг. 4. Відсутність системного підходу до прогнозування доходів. Керівництво фітнес-центру «Максимум» хоче розробити стратегію, яка дозволить стабілізувати та збільшити доходи упродовж року, а також створити план прогнозування фінансових показників. <i>Завдання:</i> розробити програму заходів зі стабілізації та зростання доходів фітнес-центру «Максимум», враховуючи сезонність і інші можливості збільшення доходів. <i>Етапи роботи:</i> 1. Аналіз поточного стану: • Розрахувати середньомісячний дохід за останні 2 роки. • Визначити сезонні коливання в доходах. • Оцінити дохідність кожного напрямку діяльності (абонементи, разові заняття, персональні тренування тощо). 2. Оцінювання можливостей для зростання доходів: • Які напрямки мають потенціал для збільшення прибутку? • Чи можна створити нові джерела доходу, наприклад, онлайн-заняття або оренда приміщень для корпоративних заходів? • Як стимулювати продаж супутніх товарів та послуг? 3. Розробка плану прогнозування доходів:	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	• Встановити ключові показники для оцінювання доходів (середній дохід на клієнта, середньомісячний обсяг продажів). • Використовувати минулі дані для складання прогнозів на майбутні періоди. • Врахувати сезонні зміни та пропонувати акції або спеціальні послуги в періоди спаду. 4. Розробка маркетингової стратегії: • Як залучити більше клієнтів у періоди низького попиту? • Чи можна використовувати програми лояльності для утримання клієнтів? • Як створити пропозиції, що заохотять клієнтів купувати додаткові послуги та товари? <i>Ролі учасників кейсу:</i> 1. Фінансовий аналітик: оцінює поточний стан доходів та розробляє прогноз. 2. Маркетолог: розробляє акції та стратегії залучення клієнтів. 3. Операційний менеджер: пропонує способи покращення ефективності надання послуг. 4. Експерт із клієнтського сервісу: аналізує потреби клієнтів для збільшення їхнього середнього чека. <i>Питання для обговорення:</i> 1. Як стабілізувати доходи в періоди сезонного спаду? 2. Які нові послуги або товари можуть бути додані для збільшення прибутку? 3. Як покращити прогнозування доходів для більш ефективного	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Знати: показники прибутку та рентабельності суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації	планування? 4. Як заохотити клієнтів до покупки додаткових послуг і товарів? На практичному занятті опанування матеріалу відбувається за допомогою <i>інтерактивних методів навчання</i> – підготовка та показ презентацій; участь у дискусіях; моделювання ситуацій; «мозковий штурм»; тренажерні завдання; кейс-стаді; ділові та рольові ігри; дебати; робота в малих групах. Тема 14. Прибуток і рентабельність суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації Лекція 15. Прибуток і рентабельність суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації План лекції 15 1. Прибуток як економічна категорія та узагальнюючий показник економічної ефективності суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 2. Види та джерела утворення прибутку суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 3. Поняття рентабельності суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 4. Показники вимірювання рентабельності суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 5. Методичний інструментарій та порядок проведення аналізу фінансових результатів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Вміти: проводити аналіз прибутку суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації, а також розробляти план формування та розподілу прибутку суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації	активної рекреації. 6. Методи планування можливого і необхідного прибутку суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 7. Порядок розподілу планового чистого прибутку суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. Список рекомендованих джерел: Законодавчі та нормативно-правові акти: 2, 4, 7, 13. Основний: 18 [с. 303-342], 19 [с. 9-37], 20 [с. 270-277]. Додатковий: 21 [с. 456-462], 22 [с. 253-264], 23 [с. 624-634], 25 [с. 312-385], 26 [с. 306-355], 27 [с. 377-385], 29 [с. 278-299], 30 [с. 243-256]. Інтернет-ресурси: 31-36. Самостійна робота студентів. Підготовка до практичного заняття за питаннями теми, вивчення основних та додаткових джерел, Інтернет-ресурсів, законодавчих та нормативно-правових актів, підготовка до тестування [18, с. 303-342; 19, с. 9-37; 20, с. 270-277; 21, с. 456-462; 22, с. 253-264; 23, с. 624-634; 25, с. 312-385; 26, с. 306-355; 27, с. 377-385; 29, с. 278-299; 30, с. 243-256]. Підготувати наукові повідомлення (на 5-7 хв.) або презентацію відповідно до запропонованої тематики: 1. <i>Класифікація прибутку суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 2. <i>Фактори впливу на формування прибутку суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 3. <i>Поняття мінімального, цільового, нормального та</i>	5

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	<i>максимального прибутку, методичні підходи до оцінювання його розмірів.</i> <i>4. Моделі оцінювання рентабельності суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації (ROA, ROE, ROI).</i> <i>5. Характеристика окремих етапів аналізу фінансових результатів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> <i>6. Методичні підходи до розробки плану формування фінансового результату суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> <i>7. Визначення розміру мінімального, нормального, максимального прибутку.</i> <i>8. Поняття можливого та необхідного обсягу прибутку, методичні підходи до визначення їх обсягу.</i> <i>9. Методи планування можливого і необхідного прибутку суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації в цілому та за окремими джерелами формування.</i> <i>10. Обґрунтування потреби в плановому прибутку суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації за напрямками використання: економічний розвиток (капіталізація), соціальний розвиток, споживання, резервування тощо.</i> Практичне заняття 15 Прибуток і рентабельність суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації Мета: навчитися аналізувати та планувати прибуток та показники	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	рентабельності суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 1. Обговорення питань за проблематикою теми. 2. Виступ з науковими повідомленнями (презентаціями). 3. Виконання кейсу. Кейс «Аналіз і планування прибутку та рентабельності суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації» Оздоровчо-спортивний комплекс «Олімп» пропонує широкий спектр послуг, включаючи тренажерний зал, групові тренування, басейн, дитячі спортивні секції та організацію спортивних заходів. Попри стабільний дохід і популярність, керівництво комплексу відзначає, що прибутковість бізнесу залишається нижчою за очікувану. <i>Основні проблеми:</i> 1. Високі витрати на утримання інфраструктури (енергоресурси, обслуговування обладнання). 2. Низька рентабельність окремих видів послуг (дитячих секцій). 3. Складнощі в розрахунку рентабельності кожного напрямку діяльності через відсутність деталізованого аналізу. 4. Обмежений обсяг інвестицій для модернізації або розширення. Керівництво комплексу прагне розробити програму заходів з підвищення прибутковості та рентабельності всіх напрямів діяльності на основі детального аналізу фінансових показників. <i>Завдання:</i> розробити програму заходів зі зростання прибутку й рентабельності комплексу «Олімп», що включає рекомендації щодо оптимізації витрат, збільшення доходів і впровадження нових	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	послуг. <i>Етапи роботи:</i> 1. Аналіз поточних показників: • Визначити загальний дохід і витрати комплексу за останній рік. • Розрахувати прибуток і рентабельність кожного напрямку (тренажерний зал, басейн, дитячі секції, групові тренування). • Оцінити сезонні коливання прибутковості. 2. Виявлення проблемних зон: • Які послуги приносять найменший прибуток або працюють у збиток? • Які витрати є найбільшими та чи можна їх скоротити? • Які послуги мають потенціал для збільшення рентабельності? 3. Розробка стратегії підвищення прибутковості: • Запропонувати оптимізацію витрат без втрати якості послуг. • Розглянути можливості підвищення цін на послуги з низькою рентабельністю. • Створити нові напрями діяльності або продукти, які можуть стати додатковими джерелами прибутку. 4. Фінансове планування: • Розробити план інвестицій для модернізації обладнання та розширення найбільш рентабельних послуг. • Визначити цілі щодо підвищення прибутковості на наступні 2-3 роки. • Впровадити систему фінансового моніторингу для регулярного	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	аналізу рентабельності. <i>Ролі учасників кейсу:</i> 1. Фінансовий аналітик: розраховує прибуток і рентабельність кожного напрямку діяльності. 2. Операційний менеджер: аналізує витрати та пропонує способи їх оптимізації. 3. Маркетолог: розробляє стратегії для збільшення прибутку і залучення нових клієнтів. 4. Експерт із бізнес-розвитку: пропонує нові напрями діяльності для підвищення рентабельності. <i>Питання для обговорення:</i> 1. Які напрями діяльності є найбільш і найменш рентабельними? 2. Як оптимізувати витрати, щоб підвищити рентабельність? 3. Чи доцільно впроваджувати нові послуги, щоб збільшити загальну рентабельність? 4. Як забезпечити стабільне зростання прибутку в довгостроковій перспективі? На практичному занятті опанування матеріалу відбувається за допомогою <i>інтерактивних методів навчання</i> – підготовка та показ презентацій; участь у дискусіях; моделювання ситуацій; «мозковий штурм»; тренажерні завдання; кейс-стаді; ділові та рольові ігри; дебати; робота в малих групах.	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Знати: особливості та порядок розрахунку окремих видів податків та обов'язкових платежів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації Вміти: проводити аналіз сплати податкових платежів суб'єктами сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації, а також застосовувати методику визначення планового обсягу сплати окремих видів податкових платежів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної	Тема 15. Оподаткування суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації Лекція 16. Оподаткування суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації План лекції 16 1. Сутність системи оподаткування у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 2. Види податків та обов'язкових платежів, що сплачують суб'єкти сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 3. Спрощена система оподаткування: її сутність та механізм сплати єдиного податку 4. Методичний інструментарій та порядок проведення аналізу податкових платежів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. Список рекомендованих джерел: Законодавчі та нормативно-правові акти: 2, 4, 5, 6, 7, 10, 13, 14. Основний: 18 [с. 343-386]. Додатковий: 22 [с. 207-244], 25 [с. 385-402], 26 [с. 355-378], 27 [с. 377-385], 29 [с. 299-318], 30 [с. 256-277]. Інтернет-ресурси: 31-36. Самостійна робота студентів. Підготовка до практичного заняття за питаннями теми, вивчення основних та додаткових джерел, Інтернет-ресурсів, законодавчих та нормативно-правових актів, підготовка до тестування [18, с. 343-386; 22, с. 207-244; 25, с. 385-402; 26, с. 355-	2 5

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
рекреації	378; 27, с. 377-385; 29, с. 299-318; 30, с. 256-277]. Підготувати наукові повідомлення (на 5-7 хв.) або презентацію відповідно до запропонованої тематики: 1. <i>Поняття та елементи податків та зборів.</i> 2. <i>Функції податків.</i> 3. <i>Податкове законодавство України.</i> 4. <i>Види оподаткування суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 5. <i>Загальна система оподаткування, обліку та звітності, її особливості.</i> 6. <i>Особливості та порядок розрахунку суб'єктами сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації окремих видів податків та обов'язкових платежів.</i> 7. <i>Характеристика бази оподаткування, податкових ставок, пільг та термінів сплати окремих видів податкових платежів суб'єктами сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 8. <i>Оподаткування особистих та командних винагород учасників спортивних змагань.</i> 9. <i>Методичний інструментарій та порядок проведення аналізу податкових платежів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 10. <i>Методика розробки податкової політики суб'єктами сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 11. <i>Методика визначення планового обсягу сплати окремих видів податкових платежів суб'єктами сфери фізичної культури, спорту</i>	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	<i>та активної рекреації.</i> Практичне заняття 16 Оподаткування суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації Мета: розглянути економічну сутність та алгоритм розрахунку показників ефективності податкової політики суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 1. Обговорення питань за проблематикою теми. 2. Виступ з науковими повідомленнями (презентаціями). 3. Виконання кейсу. Кейс «Аналіз ефективності податкової політики суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації» Компанія «Спорт і Рекреація» надає послуги у сфері фітнесу, спорту та активного відпочинку. Воно працює в регіоні, де діють спеціальні податкові пільги для підприємств, що займаються розвитком фізичної культури та спорту. За останні три роки компанія перейшло з єдиного податку на загальну систему оподаткування, оскільки його обороти зросли. Однак керівництво компанії зазначає, що: 1. Податкові зобов'язання стали значно вищими. 2. Використання доступних пільг не приносить очікуваних переваг через складність податкової звітності. 3. Через високі податки частина коштів, які можна було б інвестувати у розвиток, витрачається на сплату податків. Керівництво компанії хоче проаналізувати поточну податкову	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	політику компанії, визначити наскільки ефективно використовуються пільги та розробити стратегію оптимізації системи оподаткування. <i>Завдання:</i> розробити програму заходів з вдосконалення податкової політики компанії «Спорт і Рекреація» для підвищення фінансової ефективності. <i>Етапи роботи:</i> 1. Аналіз поточної податкової політики: • Визначити, які податки сплачує компанія та їхній відсоток від загального доходу. • Оцінити, наскільки ефективно використовуються податкові пільги. • Проаналізувати витрати на ведення податкового обліку та звітності. 2. Дослідження можливостей для оптимізації: • Які альтернативні податкові режими можуть бути вигідними? • Чи є додаткові пільги, якими компанія не користується? • Як можна мінімізувати податкові ризики? 3. Розробка стратегії: • Запропонувати механізми для скорочення податкового навантаження. • Розробити план навчання бухгалтерського персоналу для ефективнішого використання податкових пільг. • Впровадити системи автоматизації податкового обліку. 4. Оцінювання впливу:	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	• Розрахувати, як запропоновані зміни вплинуть на загальний дохід компанії. • Визначити, чи можна зекономлені кошти інвестувати у розвиток бізнесу. <i>Ролі учасників кейсу:</i> 1. Податковий консультант: аналізує поточну податкову політику та пропонує оптимізацію. 2. Фінансовий аналітик: оцінює вплив податкових змін на доходи та витрати компанії. 3. Бухгалтер: аналізує складності звітності та визначає можливості автоматизації. 4. Менеджер із розвитку бізнесу: пропонує способи використання зекономлених коштів для розвитку. <i>Питання для обговорення:</i> 1. Як компанії краще використовувати податкові пільги? 2. Які інструменти допоможуть знизити податкове навантаження без порушення законодавства? 3. Чи варто розглядати повернення на спрощену систему оподаткування? 4. Як мінімізувати витрати на податковий облік та звітність? На практичному занятті опанування матеріалу відбувається за допомогою <i>інтерактивних методів навчання</i> – підготовка та показ презентацій; участь у дискусіях; моделювання ситуацій; «мозковий штурм»; тренажерні завдання; кейс-стаді; ділові та рольові ігри; дебати; робота в малих групах.	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Знати: структуру та види ціни на послуги суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації, характеристику її складових елементів Вміти: застосовувати методику калькулювання цін на послуги суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації	Тема 16. Ціноутворення у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації Лекція 17. Ціноутворення у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації План лекції 17 1. Сутність та види цін у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 2. Фактори формування ціни. 3. Методи ціноутворення. 4. Цінова політика суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. Список рекомендованих джерел: Законодавчі та нормативно-правові акти: 2, 4, 10, 13, 14. Основний: 18 [с. 387-423], 20 [с. 259-270]. Додатковий: 21 [с. 392-399], 23 [с. 616-623], 25 [с. 402-437], 26 [с. 378-399], 27 [с. 377-385], 29 [с. 318-374], 30 [с. 277-312]. Інтернет-ресурси: 31-36. Самостійна робота студентів. Підготовка до практичного заняття за питаннями теми, вивчення основних та додаткових джерел, Інтернет-ресурсів, законодавчих та нормативно-правових актів, підготовка до тестування [18, с. 387-423; 20, с. 259-270; 21, с. 392-399; 23, с. 616-623; 25, с. 402-437; 26, с. 378-399; 27, с. 377-385; 29, с. 318-374; 30, с. 277-312]. Підготувати наукові повідомлення (на 5-7 хв.) або презентацію відповідно до запропонованої тематики:	2 5

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	1. Функції ціни. 2. Класифікаційні ознаки цін. 3. Структура ціни та її складові елементи. 4. Види цінових знижок. 5. Особливості ціноутворення у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 6. Поняття та етапи розроблення цінової стратегії. 7. Основні види цінових стратегій. 8. Зміст, переваги та недоліки витратних методів ціноутворення. 9. Методи ціноутворення, які базуються на попиті. 10. Методи ціноутворення з орієнтацією на конкуренцію. 11. Ціноутворення з орієнтацією на максимальний прибуток. 12. Загальна характеристика параметричних методів ціноутворення та їх види. 13. Розрахунок вартості підготовки спортсмена. 14. Методика розрахунку вартості абонементного обслуговування. 15. Розрахунок вартості абонементів на групові та індивідуальні заняття. Практичне заняття 17 Ціноутворення у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації Мета: навчитися формувати ціни на основний і додатковий продукт суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	1. Обговорення питань за проблематикою теми. 2. Виступ з науковими повідомленнями (презентаціями). 3. Виконання кейсу. Кейс «Формування цінової політики суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації» Фітнес-центр «Активна Зона» працює у місті з населенням 300 тисяч осіб. Його клієнтська база включає молодь, людей середнього віку, родини з дітьми та пенсіонерів. Послуги, які надає фітнес-центр: 1. Тренажерний зал. 2. Групові тренування (йога, зумба, функціональний тренінг). 3. Послуги персональних тренерів. 4. Спа-зона (сауна, масаж). 5. Дитячі спортивні секції. Останнім часом керівництво фітнес-центру зіткнулося з проблемою: • Невдоволення клієнтів через різницю в цінах між послугами, які пропонують конкуренти. • Зниження попиту на спа-зону через високі ціни. • Складнощі в сегментуванні клієнтів та створенні гнучких тарифів. • Низька дохідність дитячих спортивних секцій. Керівництво центру прагне переглянути цінову політику, щоб залучити нових клієнтів, утримати постійних та оптимізувати дохід. <i>Завдання:</i> розробити нову цінову політику для фітнес-центру «Активна Зона», що включає оптимізовані ціни, гнучкі тарифи та спеціальні пропозиції для різних категорій клієнтів, із метою	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	збільшення прибутковості та лояльності клієнтів. <i>Етапи роботи:</i> 1. Аналіз поточного ціноутворення: • Вивчити структуру цін на послуги фітнес-центру. • Порівняти ціни з конкурентами у місті та регіоні. • Оцінити відповідність цін якості та попиту на послуги. 2. Дослідження клієнтів: • Сегментувати клієнтів за віком, доходом, частотою відвідування. • Визначити, які категорії клієнтів чутливі до ціни, а які готові платити більше за преміальні послуги. 3. Розробка стратегії ціноутворення: • Впровадження диференційованих тарифів (наприклад, денні абонементи, преміум-пакети). • Запровадження гнучкої системи знижок і акцій. • Розробка спеціальних цінових пропозицій для сімей, студентів, пенсіонерів. 4. Обґрунтування економічного ефекту: • Розрахувати, як нові ціни вплинуть на загальний дохід. • Визначити точки беззбитковості для кожної категорії послуг. • Передбачити ризики зниження попиту через зміну цін. <i>Ролі учасників кейсу:</i> 1. Фінансовий аналітик: оцінює вплив нових цін на прибутковість. 2. Маркетолог: вивчає потреби клієнтів і пропонує спеціальні	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	цінові пропозиції. 3. Операційний менеджер: аналізує витрати на надання послуг для визначення мінімально допустимої ціни. 4. Менеджер із роботи з клієнтами: аналізує відгуки клієнтів щодо вартості послуг. <i>Питання для обговорення:</i> 1. Як зробити ціни конкурентоспроможними, зберігаючи якість послуг? 2. Які сегменти клієнтів варто залучати за допомогою спеціальних пропозицій? 3. Як балансувати між низькими цінами для залучення нових клієнтів і високою якістю для постійних? 4. Які маркетингові заходи допоможуть популяризувати нову цінову політику? На практичному занятті опанування матеріалу відбувається за допомогою <i>інтерактивних методів навчання</i> – підготовка та показ презентацій; участь у дискусіях; моделювання ситуацій; «мозковий штурм»; тренажерні завдання; кейс-стаді; ділові та рольові ігри; дебати; робота в малих групах.	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Знати: класифікацію видів та методів оцінювання фінансового стану суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації Вміти: оцінювати фінансовий стан суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації	Тема 17. Фінансовий стан суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації Лекція 18. Фінансовий стан суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації План лекції 18 1. Сутність, мета та завдання оцінювання фінансового стану суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 2. Платоспроможність суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації: сутність, класифікація, показники оцінювання. 3. Фінансова стійкість суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації, умови її забезпечення. 4. Ділова активність суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації: сутність та показники оцінювання. 5. Методи оцінювання фінансового стану суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. Список рекомендованих джерел: Законодавчі та нормативно-правові акти: 2, 4, 13-16. Основний: 19 [с. 68-112], 20 [с. 277-279]. Додатковий: 21 [с. 463-469], 22 [с. 265-300], 23 [с. 634-653], 25 [с. 437-485], 26 [с. 399-419], 27 [с. 377-385], 29 [с. 374-388], 30 [с. 312-342]. Інтернет-ресурси: 31-36. Самостійна робота студентів. Підготовка до практичного заняття за питаннями теми, вивчення основних та додаткових джерел, Інтернет-	2 5

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	ресурсів, законодавчих та нормативно-правових актів, підготовка до тестування [19, с. 68-112; 20, с. 277-279; 21, с. 463-469; 22, с. 265-300; 23, с. 634-653; 25, с. 437-485; 26, с. 399-419; 27, с. 377-385; 29, с. 374-388; 30, с. 312-342]. Підготувати наукові повідомлення (на 5-7 хв.) або презентацію відповідно до запропонованої тематики: 1. <i>Класифікація видів фінансового стану суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 2. <i>Об'єкти та джерела інформації аналізу фінансового стану суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 3. <i>Основні етапи аналізу фінансового стану суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 4. <i>Характеристика бухгалтерського балансу як основного джерела інформації для оцінювання фінансового стану суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації: зміст, оцінювання та аналітичне значення окремих статей балансу.</i> 5. <i>Горизонтальний, вертикальний, трендовий аналіз.</i> 6. <i>Показники оцінювання платоспроможності суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 7. <i>Поняття ліквідності активів та ліквідності балансу.</i> 8. <i>Майновий та функціональний підхід до визначення ліквідності балансу суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 9. <i>Система абсолютних та відносних показників оцінювання фінансової стійкості суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та</i>	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	<i>активної рекреації.</i> 10. Експрес- та фундаментальна діагностика фінансового стану суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 11. Поняття інтегрального оцінювання фінансового стану суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 12. Методичні підходи до інтегрального оцінювання фінансового стану суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. Практичне заняття 18 Фінансовий стан суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації Мета: розглянути економічну сутність та алгоритм розрахунку показників оцінювання фінансового стану суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 1. Обговорення питань за проблематикою теми. 2. Виступ з науковими повідомленнями (презентаціями). 3. Виконання кейсу. Кейс «Оцінювання фінансового стану суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації» Спортивно-оздоровчий центр «Рух» функціонує протягом 8 років у місті з населенням 200 тисяч осіб. Центр надає такі послуги: 1. Фітнес-зал. 2. Групові тренування. 3. Дитячі спортивні секції.	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	4. Оренда майданчиків для міні-футболу та баскетболу. Протягом останніх двох років фінансові результати центру погіршилися. <i>Основні проблеми:</i> 1. Зменшення прибутку через високу конкуренцію. 2. Витрати на утримання інфраструктури значно зросли. 3. Деякі послуги (дитячі секції) стали збитковими. 4. Центр має кредит, виплати за яким ускладнюють розвиток бізнесу. Керівництво вирішило провести комплексне оцінювання фінансового стану, щоб зрозуміти, які напрямки є прибутковими, які потребують оптимізації, а які варто закрити або трансформувати. <i>Завдання:</i> оцінити фінансовий стан фітнес-центру «Рух» та запропонувати рекомендації для поліпшення його фінансової стійкості. <i>Етапи роботи:</i> 1. Збір даних: • Вивчити фінансову звітність центру за останні три роки (дохід, витрати, прибуток). • Оцінити структуру активів і пасивів, включаючи боргові зобов'язання. • Проаналізувати динаміку доходів і витрат за видами послуг. 2. Оцінювання ключових фінансових показників: • Розрахувати коефіцієнти ліквідності, платоспроможності та рентабельності.	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	• Проаналізувати співвідношення власного та позикового капіталу. 3. Виявлення проблемних зон: • Які послуги є збитковими? • Де витрати перевищують оптимальний рівень? • Чи достатньо ефективно використовується кредитний капітал? 4. Рекомендації: • Оптимізувати витрати, зокрема на енергоспоживання та обслуговування обладнання. • Визначити, які послуги можна розширити або трансформувати для підвищення рентабельності. • Розробити план погашення боргів без шкоди для операційної діяльності. • Впровадити заходи для підвищення доходів (нові послуги, акції, партнерства). 5. Прогнозування: • Скласти фінансовий план на 1-3 роки з урахуванням поточного стану та запропонованих змін. • Передбачити ризики та способи їх мінімізації. <i>Ролі учасників кейсу:</i> 1. Фінансовий аналітик: оцінює фінансові показники та виявляє слабкі місця. 2. Операційний менеджер: аналізує витрати на надання послуг та пропонує оптимізацію. 3. Маркетолог: розробляє стратегії збільшення доходів через	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Знати: класифікацію інвестицій у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації	розширення послуг або залучення нових клієнтів. 4. Бухгалтер: аналізує структуру боргів і фінансових зобов'язань. <i>Питання для обговорення:</i> 1. Які фінансові показники є критичними для оцінювання стану фітнес-центру? 2. Як визначити точку беззбитковості для різних послуг? 3. Чи варто залучати додатковий кредит для розвитку бізнесу, і якщо так, то на які напрями його спрямувати? 4. Як збалансувати витрати та доходи, щоб забезпечити фінансову стійкість? На практичному занятті опанування матеріалу відбувається за допомогою <i>інтерактивних методів навчання</i> – підготовка та показ презентацій; участь у дискусіях; моделювання ситуацій; «мозковий штурм»; тренажерні завдання; кейс-стаді; ділові та рольові ігри; дебати; робота в малих групах. Тема 18. Інвестиційна діяльність у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації Лекція 19. Інвестиційна діяльність у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації План лекції 19 1. Поняття інвестиційної діяльності суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 2. Економічна сутність та класифікація інвестицій.	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Вміти: проводити аналіз та планування реальних інвестицій суб'єктів у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації у формі капітальних інвестицій	3. Інвестиційні ресурси суб'єктів сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації та джерела їх формування. 4. Характеристика основних форм реальних інвестицій. 5. Сутність та форми капітальних інвестицій. 6. Методи аналізу та планування капітальних інвестицій. 7. Сутність і форми довгострокових фінансових інвестицій. Список рекомендованих джерел: Законодавчі та нормативно-правові акти: 1, 2, 7, 8, 9, 12. Основний: 19 [с. 154-185], 20 [с. 279-282]. Додатковий: 21 [с. 309-339], 22 [с. 177-195], 26 [с. 452-496], 27 [с. 341-398]. Інтернет-ресурси: 31-36. Самостійна робота студентів. Підготовка до практичного заняття за питаннями теми, вивчення основних та додаткових джерел, Інтернет-ресурсів, законодавчих та нормативно-правових актів, підготовка до тестування [19, с. 154-185; 20, с. 279-282; 21, с. 309-339; 22, с. 177-195; 26, с. 452-496; 27, с. 341-398]. Підготувати наукові повідомлення (на 5-7 хв.) або презентацію відповідно до запропонованої тематики: 1. <i>Об'єкти та суб'єкти інвестування у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 2. <i>Класифікація інвестицій за ознаками: за об'єктом вкладення інвестицій; за періодом інвестування; за характером участі в інвестуванні; за формами власності капіталу, що інвестується; за ступенем ризику.</i>	5

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	3. Визначення потреби в інвестиційних ресурсах для здійснення реальних та фінансових інвестицій. 4. Джерела формування інвестиційних ресурсів у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації: державні, міжнародні, приватні, власні та ін. 5. Порядок і етапи розробки плану інвестиційної діяльності. 6. Принципи та вихідні передумови, методи аналізу та планування капітальних інвестицій суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 7. Особливості визначення економічної ефективності капітальних інвестицій. 8. Методи оцінювання ефективності інвестицій у сферу фізичної культури, спорту та активної рекреації. 9. Порядок розрахунків показників чистого приведенного доходу, індексу дохідності, внутрішньої норми дохідності, терміну окупності реальних інвестицій. 10. Особливості довгострокових фінансових інвестицій у цінні папери. 11. Методи визначення ефективності довгострокових фінансових інвестицій (акції, облігації, інші цінні папери). 12. Сутнісна характеристика реальних інвестиційних проєктів у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 13. Класифікація інвестиційних проєктів. 14. Типові інвестиційні проєкти у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації.	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	Практичне заняття 19 Інвестиційна діяльність у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації Мета: розглянути економічну сутність та алгоритм розрахунку показників ефективності інвестиційної діяльності суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 1. Обговорення питань за проблематикою теми. 2. Виступ з науковими повідомленнями (презентаціями). 3. Виконання кейсу. Кейс «Оцінювання ефективності інвестиційних проєктів суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації» Спортивно-оздоровчий центр «Перемога» протягом останніх трьох років реалізував кілька інвестиційних проєктів: 1. Розширення тренажерного залу: закуплено нове обладнання для силових і кардіотренувань. 2. Будівництво відкритого спортивного майданчика: для занять воркаутом і груповими тренуваннями. 3. Запуск мобільного додатку: для онлайн-бронювання тренувань, оплати послуг і проведення тренувань у режимі реального часу. Попри значні вкладення, керівництво центру відзначає, що: • Доходи від нового обладнання нижчі за очікувані. • Майданчик використовується лише частково, а в зимовий період майже не приносить прибутку. • Мобільний додаток має низький рівень активності користувачів.	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	Мета спортивно-оздоровчого центру – оцінити ефективність інвестиційних проєктів, визначити їх рентабельність та розробити рекомендації для подальших інвестицій. <i>Завдання:</i> провести аналіз ефективності реалізованих інвестиційних проєктів спортивно-оздоровчого центру «Перемога» та надати рекомендації для підвищення результативності майбутніх інвестицій. <i>Етапи роботи:</i> - Аналіз інвестицій: - Розрахувати загальні витрати на кожен із проєктів. - Визначити поточні доходи, які приносить кожен проєкт. - Оцінити рівень використання ресурсів (обладнання, майданчик, мобільний додаток). - Оцінювання ефективності: - Розрахувати ключові показники: ROI (рентабельність інвестицій), NPV (чиста теперішня вартість), термін окупності. - Проаналізувати, чи були досягнуті очікувані результати. - Визначити зовнішні та внутрішні фактори, які вплинули на ефективність проєктів. - Виявлення проблемних зон: - Чому обладнання та майданчик використовуються неефективно? - Чому мобільний додаток не привернув очікувану кількість користувачів? - Чи відповідають надані послуги запитам клієнтів?	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	4. Рекомендації: • Оптимізувати маркетинг для підвищення популярності майданчика та мобільного додатку. • Розглянути сезонні пропозиції для використання майданчика взимку. • Запропонувати додаткові послуги, які можуть підвищити окупність нових ресурсів. • Розробити критерії для відбору майбутніх інвестиційних проектів. 5. Прогнозування: • Скласти план розвитку інвестицій на наступні 3-5 років. • Врахувати ризики та способи їх мінімізації в майбутніх проектах. <i>Ролі учасників кейсу:</i> 1. Фінансовий аналітик: розраховує показники ефективності інвестицій. 2. Маркетолог: аналізує попит на нові послуги та розробляє стратегії їх популяризації. 3. Операційний менеджер: оцінює рівень використання обладнання та інфраструктури. 4. Розробник додатку: визначає проблеми з функціоналом і пропонує способи підвищення активності користувачів. <i>Питання для обговорення:</i> 1. Як оцінити успішність інвестицій у сфері фізичної культури, спорті та активної рекреації?	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Знати: характеристику основних структурних елементів бізнес-плану інвестиційного проєкту	2. Чи варто вкладати додаткові ресурси в неокупні проєкти? 3. Які інноваційні рішення можуть підвищити ефективність існуючих інвестицій? 4. Як забезпечити максимальну віддачу від майбутніх інвестицій? На практичному занятті опанування матеріалу відбувається за допомогою <i>інтерактивних методів навчання</i> – підготовка та показ презентацій; участь у дискусіях; моделювання ситуацій; «мозковий штурм»; тренажерні завдання; кейс-стаді; ділові та рольові ігри; дебати; робота в малих групах. Тема 19. Бізнес-планування у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації Лекція 20. Бізнес-планування у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації План лекції 20 1. Предмет, зміст та функції бізнес-планування. 2. Сутність та класифікація бізнес-планів. 3. Джерела інформації для розробки бізнес-плану. 4. Розроблення бізнес-плану у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації. 5. Склад основних розділів бізнес-плану. 6. Основні показники ефективності бізнес-проєкту. Список рекомендованих джерел: Законодавчі та нормативно-правові акти: 2, 4, 7, 8.	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Вміти: розробляти бізнес-план створення нового чи розвитку діючого суб'єкта сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації	Основний: 19 [с. 113-153], 20 [с. 279-290]. Додатковий: 21 [с. 309-328], 22 [с. 85-98, с. 177-195], 23 [с. 142-174, с. 347-371], 25 [с. 485-529], 26 [с. 419-478], 27 [с. 377-385], 29 [с. 388-405], 30 [с. 342-388]. Інтернет-ресурси: 31-36. Самостійна робота студентів. Підготовка до практичного заняття за питаннями теми, вивчення основних та додаткових джерел, Інтернет-ресурсів, законодавчих та нормативно-правових актів, підготовка до тестування [19, с. 113-153; 20, с. 279-290; 21, с. 309-328; 22, с. 85-98, с. 177-195; 23, с. 142-174, с. 347-371; 25, с. 485-529; 26, с. 419-478; 27, с. 377-385; 29, с. 388-405; 30, с. 342-388]. Підготувати наукові повідомлення (на 5-7 хв.) або презентацію відповідно до запропонованої тематики: 1. Основні принципи, цілі та задачі бізнес-планування. 2. Загальні вимоги до бізнес-планів. 3. Класифікація бізнес-планів. 4. Підготовка до розроблення та складання бізнес-плану. 5. Структура інвестиційного проєкту. 6. Визначення сутності інвестиційного проєкту (профіль компанії, продукти та послуги). 7. Бізнес-ідея інвестиційного проєкту. 8. Порядок проведення передпроектних досліджень. 9. Поняття, цілі і завдання бізнес-плану реального інвестиційного проєкту в сфері спорту та рекреації. 10. Структура бізнес-плану та характеристика його розділів.	5

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	11. Порядок подання бізнес-планів потенційним інвесторам. 12. Презентація бізнес-плану. 13. Методи оцінювання ефективності реальних інвестиційних проєктів та інвестиційної привабливості суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації у бізнес-плані. 14. Статичні методи розрахунку показників ефективності інвестиційного проєкту за показниками: сумарного прибутку від реалізації інвестиційного проєкту; рентабельності інвестицій; періоду окупності інвестиційного проєкту. 15. Динамічні методи показників ефективності інвестиційного проєкту за показниками: чистого дисконтованого доходу, внутрішньої норми прибутковості, дисконтованого терміну окупності інвестицій, рентабельності продажів, індексу прибутковості. Практичне заняття 20 Бізнес-планування у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації Мета: розглянути економічну сутність та алгоритм розрахунку показників ефективності реалізації бізнес-плану суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 1. Обговорення питань за проблематикою теми. 2. Виступ з науковими повідомленнями (презентаціями). 3. Виконання кейсу.	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	Кейс «Розроблення бізнес-плану для суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації» Ви – молодий підприємець, який вирішив відкрити у своєму місті (з населенням 150 тисяч осіб) спортивно-оздоровчий центр під назвою «Активний день». Основна бізнес-ідея – створити простір, де люди різного віку можуть займатися спортом, отримувати послуги для підтримки здоров'я та брати участь у заходах активного відпочинку. Майбутні послуги центру: 1. Тренажерний зал із сучасним обладнанням. 2. Групові заняття (йога, зумба, функціональний тренінг). 3. Зони для дитячого спорту (гімнастика, спортивні ігри). 4. Організація спортивних заходів та квестів. 5. Продаж спортивного харчування та аксесуарів. Ви маєте стартовий капітал у розмірі 1,5 млн. грн. і вже орендували приміщення площею 400 м². Ваше завдання – розробити бізнес-план для успішного запуску бізнесу, залучення клієнтів і забезпечення рентабельності центру протягом першого року роботи. <i>Завдання:</i> розробити бізнес-план для запуску спортивно-оздоровчого центру «Активний день», який охоплює ключові аспекти: аналіз ринку, фінансовий план, маркетингову стратегію та план операційної діяльності. <i>Етапи роботи:</i> 1. Аналіз ринку та конкуренції: • Вивчити попит на послуги у сфері фізичної культури та спорту	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	в місті. • Проаналізувати основних конкурентів: їхні сильні та слабкі сторони, ціни, унікальні пропозиції. • Визначити цільову аудиторію (вік, інтереси, платоспроможність). 2.Формування концепції та послуг: • Розробити унікальну пропозицію, яка виділить центр серед конкурентів. • Визначити графік роботи та набір послуг для різних груп клієнтів (діти, дорослі, пенсіонери). • Передбачити можливість розширення послуг у майбутньому (наприклад, онлайн-тренування). 3.Фінансовий план: • Оцінити стартові витрати: ремонт приміщення, закупівля обладнання, маркетинг, зарплати персоналу. • Розрахувати поточні витрати: оренда, комунальні послуги, амортизація обладнання. • Скласти прогноз доходів на перший рік роботи. • Визначити точку беззбитковості та розрахувати рентабельність. 4.Маркетинговий план: • Розробити рекламну кампанію для залучення клієнтів (соціальні мережі, партнерства зі школами, локальні акції). • Передбачити спеціальні пропозиції для перших клієнтів (знижки, бонуси). • Запровадити програми лояльності для утримання постійних	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	клієнтів. 5.Операційний план: - Визначити кількість працівників (тренери, адміністратори, технічний персонал). - Розробити план щоденних операцій (розклад занять, графік тренерів). - Передбачити систему обліку доходів і витрат для регулярного моніторингу фінансових результатів. <i>Ролі учасників кейсу:</i> - Фінансовий консультант: допомагає скласти бюджет і розрахувати рентабельність. - Маркетолог: розробляє рекламну кампанію та аналізує поведінку цільової аудиторії. - Операційний менеджер: планує щоденну діяльність центру та потребу в персоналі. - Експерт у сфері фізичної культури та спорту: допомагає сформулювати унікальну пропозицію та визначити оптимальний набір послуг. <i>Питання для обговорення:</i> - Які послуги можуть стати ключовими для залучення клієнтів? - Як оптимізувати витрати на запуск бізнесу? - Які маркетингові інструменти будуть найбільш ефективними для просування? - Як забезпечити фінансову стабільність у перші 6 місяців роботи?	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Знати: напрями та заходи щодо профілактики та мінімізації рівня підприємницьких ризиків у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації	На практичному занятті опанування матеріалу відбувається за допомогою <i>інтерактивних методів навчання</i> – підготовка та показ презентацій; участь у дискусіях; моделювання ситуацій; «мозковий штурм»; тренажерні завдання; кейс-стаді; ділові та рольові ігри; дебати; робота в малих групах. Тема 20. Ризики підприємницької діяльності у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації Лекція 21. Ризики підприємницької діяльності у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації План лекції 21 1. Сутність та основні види ризиків в діяльності суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 2. Класифікація та характеристика підприємницьких ризиків. 3. Методичний інструментарій оцінювання рівня ризиків суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. Список рекомендованих джерел: Законодавчі та нормативно-правові акти: 2, 4, 7. Основний: 19 [с. 38-67], 20 [с. 302-311]. Додатковий: 21 [с. 318-327], 23 [с. 170-172], 25 [с. 714-788], 26 [с. 501-540], 27 [с. 377-385], 29 [с. 406-450], 30 [с. 412-481]. Інтернет-ресурси: 31-36. Самостійна робота студентів. Підготовка до практичного заняття за питаннями теми, вивчення основних та додаткових джерел, Інтернет-	2 5

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
Вміти: оцінювати рівень ризиків суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації	ресурсів, законодавчих та нормативно-правових актів, підготовка до тестування [19, с. 38-67; 20, с. 302-311; 21, с. 318-327; 23, с. 170-172; 25, с. 714-788; 26, с. 501-540; 27, с. 377-385; 29, с. 406-450; 30, с. 412-481]. Підготувати наукові повідомлення (на 5-7 хв.) або презентацію відповідно до запропонованої тематики: 1. <i>Сутність підприємницького ризику у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 2. <i>Характеристика зон підприємницького ризику у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 3. <i>Виробничі ризики та їх види.</i> 4. <i>Фінансові ризики та їх види.</i> 5. <i>Інвестиційні ризики та їх види.</i> 6. <i>Страхові ризики.</i> 7. <i>Види та характеристика втрат суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації від ризикових подій.</i> 8. <i>Оцінювання розміру господарського ризику і можливих фінансових втрат суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> 9. <i>Методичний інструментарій оцінювання рівня ризиків суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації залежно від їх виду, характеру прояву тощо.</i> 10. <i>Кількісні та якісні методи оцінювання рівня ризику: статистичний, аналітичний, експертний.</i> 11. <i>Напрями та заходи щодо профілактики та мінімізації рівня</i>	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	<i>підприємницьких ризиків суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> <i>12. Форми внутрішнього страхування підприємницького ризику та оцінювання їх ефективності.</i> <i>13. Форми зовнішнього страхування підприємницького ризику.</i> <i>14. Типові приклади ризиків, що приймаються і не приймаються на зовнішнє страхування.</i> <i>15. Обов'язкове та добровільне страхування у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> <i>16. Ефективність зовнішнього страхування підприємницького ризику, методи її розрахунку.</i> <i>17. Сутність, причини і ознаки банкрутства.</i> <i>18. Державне регулювання банкрутства суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> <i>19. Основні причини, що призводять до банкрутства суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> <i>20. Санація суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації та умови її проведення.</i> <i>21. Порядок та черговість задоволення претензій кредиторів у разі банкрутств суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації.</i> Практичне заняття 21 Ризики підприємницької діяльності у сфері фізичної культури, спорту та активної рекреації Мета: розглянути економічну сутність та алгоритм розрахунку	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	показників оцінювання рівня ризиків суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації. 1. Обговорення питань за проблематикою теми. 2. Виступ з науковими повідомленнями (презентаціями). 3. Виконання кейсу. Кейс «Оцінювання рівня ризиків суб'єктів сфери фізичної культури, спорту та активної рекреації» Фітнес-центр «Динаміка» працює у м. Одеса й пропонує різноманітні послуги: тренажерний зал, групові тренування, спа-зону та спортивні секції для дітей. Останнім часом керівництво фітнес-центру зіткнулося з низкою ризиків, які можуть вплинути на його діяльність: 1. Фінансові ризики: • Зростання цін на енергоресурси та оренду приміщень. • Коливання попиту внаслідок сезонності (спад у літні місяці). 2. Операційні ризики: • Можливі поломки високовартісного обладнання через його інтенсивне використання. • Відсутність резервного капіталу для непередбачених витрат. 3. Ринкові ризики: • Збільшення конкуренції через відкриття нових фітнес-центрів у місті. • Втрата клієнтів через недостатню маркетингову активність. 4. Репутаційні ризики: • Незадоволення клієнтів якістю обслуговування або переповненістю залу.	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	- Негативні відгуки в соціальних мережах, які впливають на імідж. Керівництво хоче оцінити рівень цих ризиків і розробити програму заходів з їх мінімізації, щоб забезпечити стабільний розвиток бізнесу. <i>Завдання:</i> оцінити рівень ризиків, що впливають на діяльність фітнес-центру «Динаміка» та запропонувати програму заходів з їх мінімізації та алгоритм реагування в кризових ситуаціях. <i>Етапи роботи:</i> - Ідентифікація ризиків: - Визначити всі можливі ризики (фінансові, операційні, ринкові, репутаційні). - Вивчити історію попередніх інцидентів і їхній вплив на діяльність. - Аналіз ризиків: - Оцінити ймовірність настання кожного ризику (висока, середня, низька). - Визначити можливі наслідки для бізнесу в разі реалізації ризиків (фінансові втрати, втрата клієнтів, зниження доходів). - Розробка стратегії управління ризиками: - Фінансові ризики: створення резервного капіталу, укладання довгострокових контрактів на оренду. - Операційні ризики: регулярне технічне обслуговування обладнання, впровадження системи моніторингу навантаження на зал.	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	• Ринкові ризики: посилення маркетингової активності, впровадження програм лояльності для клієнтів. • Репутаційні ризики: навчання персоналу для покращення обслуговування, моніторинг відгуків клієнтів у соціальних мережах. 4. Оцінювання ефективності заходів: • Розробити КРІ для оцінювання ефективності управління ризиками (наприклад, зменшення скарг, стабільність доходів у періоди сезонного спаду). • Визначити строки для перегляду стратегії управління ризиками. 5. План дій у разі кризових ситуацій: • Розробити алгоритми для швидкого реагування на реалізацію ризиків (наприклад, аварійний ремонт обладнання, антикризова комунікація з клієнтами). <i>Ролі учасників кейсу:</i> 1. Фінансовий аналітик: оцінює можливі фінансові втрати. 2. Операційний менеджер: аналізує технічні ризики та пропонує заходи для їх мінімізації. 3. Маркетолог: розробляє стратегії боротьби з ринковими та репутаційними ризиками. 4. HR-менеджер: оцінює ризики, пов'язані з персоналом, і пропонує навчальні програми. <i>Питання для обговорення:</i> 1. Які ризики є найбільш критичними для фітнес-центру?	

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
	2. Як забезпечити фінансову стабільність у періоди сезонного спаду? 3. Як підвищити лояльність клієнтів, щоб уникнути втрати через конкуренцію? 4. Які інноваційні рішення можуть зменшити ризики поломки обладнання або незадоволення клієнтів? На практичному занятті опанування матеріалу відбувається за допомогою <i>інтерактивних методів навчання</i> – підготовка та показ презентацій; участь у дискусіях; моделювання ситуацій; «мозковий штурм»; тренажерні завдання; кейс-стаді; ділові та рольові ігри; дебати; робота в малих групах.	
Разом		180

Примітки:

* Курсивом виділено питання, які розглядатимуться із застосуванням інтерактивних методів навчання (презентація, дискусія, моделювання ситуацій, «мозковий штурм», тренажерні завдання, кейс-стаді, ділові та рольові ігри, дебати, робота в малих групах).

** Курс в Системі дистанційного навчання ДТЕУ: <https://cdn.knute.edu.ua/course/view.php?id=5236>

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Законодавчі та нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР зі змінами та доповн. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV зі змінами та доповн. Дата оновлення: 08.03.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Кодекс законів про працю від 10.12.1971 № 332-VIII зі змінами та доповн. Дата оновлення: 30.06.2024. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI зі змінами та доповн. Дата оновлення: 01.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
5. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 05.10.2000 № 2017-III зі змінами та доповн. Дата оновлення: 26.06.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14>.
6. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII зі змінами та доповн. Дата оновлення: 29.06.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19>.
7. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні : Закон України від 03.09.2023 № 4618-VI зі змінами та доповн. Дата оновлення: 10.12.2020. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>.
8. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII зі змінами та доповн. Дата оновлення: 10.10.2022. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
9. Про фізичну культуру і спорт : Закон України від 24.12.1993 № 3808-XII зі змінами та доповн. Дата оновлення: 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>.
10. Про ціни та ціноутворення : Закон України від 21.06.2012 № 5007-VI зі змінами та доповн. Дата оновлення: 01.07.2024. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5007-17>.
11. Національний класифікатор України. Державний класифікатор продукції та послуг ДК 016:2010. Дата оновлення: 01.03.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v457a609-10>.
12. Національний класифікатор України. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010. Дата оновлення: 04.01.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10>.

13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» : Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999 № 290 зі змінами та доповн. Дата оновлення: 03.11.2020. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.

14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 № 318 зі змінами та доповн. Дата оновлення: 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.

15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92 зі змінами та доповн. Дата оновлення: 29.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.

16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» : Наказ Міністерства фінансів України від 18.10.1999 № 242 зі змінами та доповн. Дата оновлення: 17.02.2023. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>.

Основний

17. *Економіка підприємства : підручник: у 3 ч. Ч. 1 / А.А. Мазаракі, Г.В. Блакита, Г.В. Ситник та ін.; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2022. 432 с. **

18. *Економіка підприємства : підручник: у 3 ч. Ч. 2 / А.А. Мазаракі, Г.В. Блакита, Г.В. Ситник та ін.; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 472 с.*

19. *Економіка підприємства : підручник: у 3 ч. Ч. 3 / А.А. Мазаракі, Г.В. Блакита, Г.В. Ситник та ін.; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 356 с.*

20. *Економіка рекреації та туризму : навч. посіб. / О. А. Сущенко, О. О. Стрижак, Н. А. Дехтяр. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 347 с.*

Додатковий

21. *Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 488 с.*

22. *Гринчуцький В. І., Карапетян Е. Т., Погрішук Б. В. Економіка підприємства : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 304 с.*

23. *Іванілов О. С. Економіка підприємства : підручник. Київ : Центр*

* Курсивом за текстом виділені літературні джерела, які є у наявності в бібліотеці ДТЕУ або наявні повнотекстові електронні версії джерел

навчальної літератури, 2019. 728 с.

24. Ткаченко Т. І. Економіка готельного господарства і туризму : навч. посіб. / Т. І. Ткаченко, С. П. Гаврилюк. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005. 179 с.

25. Berri D. Sports Economics. 1st ed. Worth Publishers, 2017. 810 p.

26. Blair R. D. Sports Economics. Cambridge University Press, 2011. 556 p.

27. Booth R. Sports Economics. The Australian Economic Review, 2009, vol. 42, no. 3, pp. 377–385.

28. Downward P., Dawson A. The Economics of Professional Team Sports, Routledge, London, 2000. 208 p.

29. Leeds M., Allmen P., Matheson V. The Economics of Sports. 7th ed. Routledge, 2023. 456 p.

30. Tribe J. The Economics of Recreation, Leisure and Tourism. 6th ed. Routledge, Taylor & Francis Group, 2020. 496 p.

Інтернет-ресурси

31. База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

32. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>

33. Всесвітній економічний форум (WEF). URL: <http://www.weforum.org>

34. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

35. Міністерство молоді та спорту України. URL: <https://mms.gov.ua/>

36. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua>